БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой ҮНЭН

ВКП(б)-гэй ОБЛАСТНОЙ БА ГОРОДСКОЙ КОМИТЕДҮҮДЭЙ, БУРЯТ-МОНГОЛОЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ОРГАН.

№ 247 (6176)
ДЕКАБРИИН 10
ВОСКРЕСЕНЬЕ
1950 он

Сэн 20 мүнгэн.

1950 ОНОЙ ДЕКАБРИИН 17

ажалшадай депутадуудай нютагай Соведүүдтэ һунгаха һунгалтануудай үдэр.

Һунгалтануудта бултадаа хабаадая!

Профсоюзна организацинуудай тоосоо ба һунгалтануудые эмхитэйгээр үнгэргэе

Декабриин 1-һээ бүхы орон дотор, тэрэ тоодо манай республикада, профсоюзна органуудай тоосоото-һунгуулиин суглаанууд эхилээ. Профсоюзай органуудай тоосоо ба һунгалта хадаа профессиональна союзуудай ажабайдалда тон ехэ событи болоно. Профсоюзууд хүдэлмэришэн ангиин эгээл ниитын организаци мүн. Тэрэ хадаа хүдэлмэришэн олониитые хүдэлмэришэн ангиин авангардтай — партитай холбоно. Советскэ профсоюзууд болбол коммунизмын бодото һургуули мүн. Тэдэнэр манай орондо коммунизм байгуулха хэрэгтэ эдэбхитэйгээр хабаадалсана.

Профсоюзна органуудай тоосоо ба һунгалтанууд ажалшадай политическэ ба ажалай дэбжэлтын орһон байдалда үнгэржэ байна. Большевистскэ партиин хүтэлбэреэр советскэ арад дайнай хойто тээхи табанжэлэй түсэбэй гол зорилгонуудые дүүргэбэ. Республикын ажалшад табанжэлэй үе соо ехэ амжалтануудые туйлаа. Мүнөө нютагай Соведүүдтэ һунгаха һунгуулиин кампаниин үедэ ажалшадай эдэбхи угаа ехээр дээшэлбэ.

Манай Бурят-Монголой профсоюзна организацинууд тоосоото үе соогоо профсоюзуудай арбадахи съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлхын түлөө эршэмтэй тэмсэл ябуулаа. Республикын ажабайдалай политическэ ба ажахын бүхы һалбаринуудта профсоюзна организацинуудай үүргэ энэ үе соо нилээд дээшэлээ, ажалшадай дунда тэдэнэй нэрэ хүндэнь улам ургаа. Партийна организацинуудай хүтэлбэреэр республикын профсоюзна организацинууд ажалшадые Эхэ орондоо, большевистскэ партида ба агуу ехэ Сталинда үнэн сэхэ байхаар хүмүүжүүлнэ. Эдэнэр социалистическэ мүрысөө эмхидхэхэ хүдэлмэри, ажалай түрүү дүй дүршэлые дэлгэрүүлнэ. Хүдэлмэришэд ба албахаагшадай ажана тэниглэн байдалай хэмжээе дээшэлүүлхэ, тэдэнэй ажаһуудалай условие һайжаруулха ба культурна эрилтэнүүдые хангаха ябадалда профсоюзна организацинууд анхарал улам ехээр табидаг болоо.

Бурмонкоопсоюзай автобазын профсоюзна организациин местком (түрүүлэгшэнь нүхэр Цыгальницкий) коллективэйнгээ дунда социалистическэ мүрысөө һайнаар эмхидхэжэ, 1950 оной 9 һарын турша соо ашаа шэрэхэ түсэбөө 135,2 процент, мүнгэ нөөсэлхэ түсэбөө 756 процент дүүргэхэ ябадал хангаба. Бурмонкоопсоюзай правлениин ба потребкооперациин хүдэлмэришэдэй союзай обкомой дамжуулгын Улаан тугые тус база жэлэй эхинһээ хойшо барижа ябана. Местокомынь хүдэлмэришэдэй ба албахаагшадай дундахи политико-хүмүүжүүлгын ба культурно-ниитын хүдэлмэри нилээд һайжаруулаа. Тус базада һайнаар тухеэрэглэһэн улаан булан бии. Тэндэ жэлэй эхинһээ базын хүдэлмэришэд болон албахаагшадта уласхоорондын, естественно-научна, үйлэдбэриин темэнүүдээр 16 лекци ба элидхэл хэгдэһэн, 8 дахин кино харуулагдаһан байна. Коллективэйнь 8 гэшүүд амаралтын байшангуудта ба курортнуудта, 36 хүүгэд пионерскэ лагерьта амараа. Коллективтээ индивидуальна огородничество эмхидхэһэн байна.

Сэмбын фабрикын профсоюзна организациин фабком (түрүүлэгшэнь нүхэр Безгузов) коллективтэ, инженер Ковалевой методээр түрүү дүй дүршэл дэлгэрүүлхэ ябадалые республика дотороо түрүүлжэ эмхидхээ.

Гэхэ зуура, республикын профсоюзна организацинуудай ажал ябуулгада горьтой дутуунууд бии. Социалистическэ мүрысөөе хүтэлбэрилгэдэ ёһо тэдыгээр хандадаг, ажалай түрүү методүүдые дэлгэрүүлхын ба нэбтэрүүлхын түлөө шууд тэмсэл ябуулдаггүй ушарнууд үшөө үзэгдэнэ. Профсоюзуудай культурна олон эмхи зургаанууд хүдэлмэришэд ба алба хаагшадай улам ургажа байгаа культурна эрилтые һулаар хангана. Шиидхэбэринүүдэй дүүргэлтэнүүдые шалгалга бодото һайнаар табигданагүй. Эдэбхитэд профсоюзна хүдэлмэридэ һулаар хабаадуулагдана.

Профсоюзна хүдэлмэриин бүхы һалбаринуудай дутуу дунданануудые большевистскээр элирүүлхэ, шүүмжэлэл ба өөрыгөө шүүмжэлэл нюур сахингүйгөөр дэлгэрүүлхэ гээшэ тоосоото-һунгуулиин суглаануудай шухалын шухала зорилго болоно. Тоосоото элидхэл хадаа өөрынгөө удха ба шэглэлээр шүүмжэлэл, өөрыгөө шүүмжэлэлые бүхы хэмжээгээр дэлгэрүүлхэ, профсоюзна хүдэлмэриин һайн дүй дүршэлые согсолхо, профсоюзна организациин урда байһан зорилгонуудые гүнзэгыгөөр ба һонороор тодорхойлхо ябадалда туһалхаар зохёогдоһон байха ушартай. Большевистскэ шүүмжэлэл ба өөрыгөө шүүмжэлэл хадаа суглаанууд дээрэ союзай гэшүүдэй эдэбхиие үргэхэ, дутуунуудые түргэн зайлуулха зам хараалалгада туһалха байна.

Һунгалтанууд хадаа профсоюзна организацинуудай ба олониитын хоорондохи холбоо барисаае саашадань бэхижүүлхэ, тэдэнэй бүхы ажал-ябуулгые һайжаруулха байна. Энээнэй тулада профсоюзна комитедүүд тоосоото-һунгуулиин суглаануудые һайнаар бэлэдхэхэ, энэ шухала хэрэгтэ профсоюзай гэшүүдые эдэбхитэйгээр хабаадуулха ёһотой.

Мүнөө республикын аймагуудай ба городуудай профсоюзна организацинуудта тоосоото-һунгуулиин суглаанууд шүүмжэлэл ба өөрыгөө шүүмжэлэлэй туг доро үнгэржэ байна. Эрхим эдэбхитэд профсоюзна хүтэлбэрилхы тушаалнуудта дэбжүүлэгдэнэ. Гэхэ зуура, зарим организацинуудта тоосоото-һунгуулиин суглаанууд бэлэдхэлгүйгөөр, шүүмжэлэл багатайгаар, идейнэ доодо хэмжээндэ үнгэргэгдэнэ. Профсоюзна демократиие эбдэхэ ушарнууд гарана. Тоосоото элидхэлэй шүүмжэлэл ба өөрыгөө шүүмжэлэл багатайгаар хэгдэһэн дээрэһээ Железнодорожно промкомбинадай профорганизациин суглаан дээрэ оройдоо 6 хүн үгэ хэлээ.

Бурпрофсовет ба союзуудай обкомууд тоосоото-һунгуулиин суглаануудые оперативнаар хүтэлбэрилхэ, алдуу дутуунуудые түргэн зайлуулхадань профсоюзна организацинуудта бүхы хэмжээгээр туһалха уялгатай. Мүн шэнээр һунгагдаһан кадрнуудта түрүүшын үдэрнүүдһээ туһалха шухала.

Һунгалтануудта жэшээтэ һайнаар бэлэдхэлгэ, тоосоото-һунгуулиин суглаануудые идейнэ үндэр хэмжээндэ үнгэргэлгэ — профсоюзна бүхы хүдэлмэриин шэнэ дэбжэлтые хангаха байна.

АГИТАТОРАЙ БЛОК-НОТ

ВКП(б)-гэй Бурят-Монголой Обкомой пропаганда ба агитациин таһагай «Агитаторай блок-нодой» ээлжээтэ 22-дохи номер хэблэлһээ гараба.

Блок-нот соо «Кандидадуудай түлөө агитациие үргэнөөр эмхидхэхэ» гэһэн түрүү бэшэг, ВКП(б)-гэй Железнодорожно райкомой секретарь нүхэр Пановой—«Һунгуулиин участогууд дээрэхи агитационно хүдэлмэри» гэһэн статья ба ниитэ-политическэ хүдэлмэриин хронико толилогдоһон байна.

Мүн тэндэ БМАССР-эй юстициин Министр нүхэр Мункоевой—«Сталинска Конституци — дэлхэй дээрэ эгээн демократическа Конституци мүн» гэһэн статья толилогдоо.

ДЕКАБРИСТНУУДАЙ 400 ЗУРАГУУД

ЛЕНИНГРАД, декабриин 8. (ТАСС). Декабристнуудай зураһан 400 зурагууд литературна музейн фондоо хадагалаатай байна. СССР-эй наукануудай Академиин Пушкинэй нэрэмжэтэ Ород литературын институдта тэдэ зурагуудые научнаар шэнжэлэн бэшэжэ дүүргэбэ.

Карандашаар бэшэһэн зурагуудай, акварельнүүдэй, гравюрануудай олонхидые декабристнууд каторгада ба Сибирьтэ сүлэлгэдэ байхадаа гүйсэдхэһэн юм.

Олохон зурагуудые декабрист Н. А. Бестужев зураа. Тэдэ зурагуудай дунда — каторгада ба сүлэлгэдэ сугтаа байһан нүхэдэйнь портредүүд бии байна.

Москва городой Сталинска район

Большевистскэ партида, нүхэр И. В. Сталинда инаг дуратайн ба үнэн байдагай демонстраци

Столицын Сталинска районой 2 мянга шахуу ажалшад, декабриин 8-да, Союзуудай байшангай Колонно зал соо сугларба.

Щербаковой нэрэмжэтэ комбинадай цехын начальник инженер Л. С. Дорофеева этигэмжэтэ нюурнуудай үмэнэһөө суглаа нээбэ.

Советскэ Союзай Гимн һүр жабхалантайгаар ханхинана.

Районой предприятинуудай алдарта хүнүүд, партийна, советскэ ба профсоюзна организацинуудай хүтэлбэрилэгшэд, советскэ интеллигенциин түлөөлэгшэд президиумдэ һунгагдаа.

Нүхэр И. В. Сталин түрүүтэй ВКП(б)-гэй ЦК-гэй Политбюро хүндэтэ президиумдэ һунгагдаба. Нэрьемэ оваци боложо, бүгэдээрэн хүл дээрээ бодобод. Колонно зал соо хүсэтэ «Ура» хашхаралдаан боложо, зэдэлнэ. Большевистскэ партиин хүндэлэлдэ, депутадта бүгэдэарадай кандидат нүхэр И. В. Сталинай хүндэлэлдэ баярай үгэнүүд хэлэгдэнэ.

Машина бүтээлгын заводой модельщик В. С. Западновта түрүүшын үгэ үгтөө.

—Манай хүн бүхэнэй зүрхэн мүнөө баяраар халима дүүрэн байна, — гэжэ нүхэр Западнов хэлэбэ,—һунгалтын үдэр ойротоо. Коммунистнууд ба партийнабэшэ хүнүүдэй сталинска эбдэршэгүй блогой кандидадуудта, манай арадай үнэн хүбүүд, басагадта голосуудаа баяртайгаар үгэхэбди.

Районой ажалшад хадаа Эхэ ороной үнэн патриодуудые, эрхим хүнүүдые нютагай Соведүүдэй депутадуудта кандидадууд болгон дэбжүүлээ. Дэлхэй дээрэхи эгээн демократическа конституци зохёоһон нүхэр Сталиниие өөһэдынгөө түрүүшын кандидат болгон дэбжүүлээбди. (Нэрьемэ, үни удаан альгаташалга).

Советскэ арадай, бүхы прогрессивнэ хүн түрэлтэнэй агууехэ вождь, багша, манай эсэгэ ба хани, түрэл инаг Иосиф Виссарионович Сталинда голосуудаа үгэхэ угаа ехэ зол һунгуулиин Сталинска округой һунгагшад бидэнэртэ хүртээ. (Нэрьемэ, удаан замхашагүй альгаташалга).

Һунгуулиин манай округһоо депутадта баллотировалагдаха зүбшөөлөө нүхэр Сталинай үгэһэниинь бидэниие ехээр баясуулаа.

Сталин—эб найрамдалай, зол жаргалай, сүлөөтэ, жаргаланта ажабайдалай туг мүн.

Манай ажабайдал үдэрһөө үдэртэ улам һайхан, улам гоё боложо байна. Нүхэр Сталинай бүхы ажал-ябуулгань манай арад тухай анхарал оролдолгоор нэбтэрэнхэй.

—Бүмбэрсэг дэлхэйн простой бүхы хүнүүд манай агууехэ вождиин нэрые тон инаг дуратайгаар дурдадаг юм, —гэжэ нүхэр Западнов хэлэнэ,—нүхэр Сталин эб найрамдалай, демократиин ба социализмын түгэс хүсэтэ, илагдашагүй лагериие толгойлно.

Нүхэр Сталинһаа үлүү хүндэтэй ба ойро хүн гэжэ советскэ хүнүүдтэ байхагүй!

Хүндэтэ нүхэд! Ажалшадай депутадуудай нютагай Соведүүдтэ һунгаха һунгалтануудай үдэр коммунистнууд ба партийнабэшэ хүнүүдэй эбдэршэгүй сталинска блогой кандидадуудта, хүндэтэ нүхэр Сталинда голосуудаа үгэхыетнай уряалнаб. Нүхэр Сталинда голосуудаа үгэхэдөө, манай арадай зол жаргалай түлөө, манай баярта ажабайдалай түлөө, бүхы дэлхэй дээрэхи бата бэхи эб найрамдалай түлөө голосовалха байнабди.

Түгэсхэлдөө нүхэр Западнов советскэ Эхэ ороной хүндэлэлдэ, агууехэ Сталинай хүндэлэлдэ юрөөл табиба. Хүсэтэ оваци зал соо дахин нэжэгэнэнэ.

РСФСР-эй һургуулиин габьяата багша В. М. Гоголева трибуна дээрэ гараба. Ургажа ябаа залуу үетэниие хүмүүжүүлхэ тухай угаа ехэ анхарал оролдолго гаргаһанайнь түлөө, советскэ орондохи арадай гэгээрэлэй һалбаран бадаралгын түлөө нүхэр Сталинда үнэн зүрхэнэй баясхалан хүргэнэ.

Московско электролампова заводой цехын начальник инженер В. Н. Александров энэ түрүү предприятиин коллективэй шэн зоригто хүдэлмэри тухай хөөрэбэ. Электролампово заводой коллектив һунгалтануудай хүндэлэлдэ стахановска вахтада жагсан, гайхамшаг һайнаар хүдэлмэрилөө. Тус завод жэлэйнгээ даалгабариие декабриин 7-до дүүргэбэ. Московско областной ба Московско городской Соведүүдэй депутадта баллотировалагдаха зүбшөөлөө нүхэр Сталинай үгэһэндэ харюу болгон тус предприятиин стахановецууд угаа ехэ дэбжэлтэтэйгээр ажаллана. Хэдэн арбаад бригаданууд халаан бүриин һүүлэй часта түсэбһөө гадуур продукци гаргадаг заншалтай болоо.

—Нүхэр Сталинай гени хадаа,— гэжэ РСФСР-эй габьяата врач П. И. Юркевич хэлэбэ,—советскэ гүрэнэй ажабайдалай бүхы талануудые гэрэлтүүлнэ. Нүхэр Сталинай үүсхэлээр ба заабаряар философиин, биологиин, языкознаниин, физиологиин асуудалнууд тушаа болоһон творческо дискуссинууд советскэ наукын шэнэ дэбжэлтэ хангаа.

Залуу һунгагшад — Московско автомеханическа институдай студент Н. М. Дмитриев ба Московско инструментальна заводой мүлигшэ Л. И. Кузнецова гэгшэд Сталинска Конституциин наран доро, советскэ орон соо ажаһууха, ажаллаха ба һураха зол жаргал тухай хэлэбэ. Залуушуул тухай эсэгэ ёһоной анхарал оролдолго гаргадагайнь түлөө партида, правительствода, нүхэр Сталинда Сталинска районой залуушуулай үмэнэһөө тэдэнэр халуун баяр хүргэбэ.

Бүхэсоюзна научно-шэнжэлэлгын инструментальна институдай научна сотрудник М. И. Юликов ба ВКП(б)-гэй Сталинска райкомой секретарь П. Я. Просветова гэгшэд үгэ хэлээ.

Суглаанда хабаадагшад нүхэр И. В. Сталинда эльгээхэ амаршалгые дэбжэлтэтэйгээр баталан абаба. Зал соо оваци дахин болоно. «Агууехэ Сталинда алдар соло!», «Советскэ арадай илалтануудые зоригжуулагша нүхэр Сталин мандаха болтогой!» гэһэн хашхаралдаанууд соностоно.

Союзуудай байшангай Колонно зал соо болоһон, Сталинска районой һунгагшадай суглаан хадаа большевистскэ партида, ажалшадай агууехэ вождь, депутадта бүгэдэарадай кандидат нүхэр И. В. Сталинда советскэ арадай хизааргүй инаг дуратай ба үнэн байдагай толотомо демонстраци болоо.

Алдарта багша

Кяхтинска педагогическа училищиин биологиин багша Екатерина Владимировна Вилесовае аймсоведтэ һунгаха һунгуулиин Молотовско № 3 округһоо аймсоведэй депутадта кандидадаар тус училищиин багшанарай ба студентнэрэй коллектив дэбжүүлээ. Екатерина Владимировна үгытэй таряашанай бүлэдэ түрэһэн юм. 1927 ондо Пермскэ гүрэнэй университет дүүргээд, тэрээнһээ хойшо биологиин багшаар хүдэлмэрилжэ байна.

Нүхэр Вилесова Кяхтын педагогическа училищида 12 жэл соо хүдэлмэрилхэ зуураа, эрхим һайн багша байһанаа харуулаа. Екатерина Владимировна городойнгоо ба аймагайнгаа политическэ-ниитын ажабайдалда эдэбхитэйгээр хабаадалсадаг, ажалшадта сат үргэлжэ лекцинүүдые уншадаг. Нүхэр Вилесова хадаа политическэ ба научна эрдэм дэлгэрүүлхэ Бүхэсоюзна обществын гэшүүн юм. Екатерина Владимировна багшанар, студентнэр ба ажалшадай дунда тон ехэ хүндэтэй болонхой. Тиимэһээ тэдэнэй эрхим һунгагдамал болохо байна.

Ажалаараа алдаршаһан эхэнэр

Үргэн хэрэглэлэй эд бараа ехээр ба һайн шанартайгаар үйлэдбэрилэн гаргажа, ажалшадай эрилтые дүүрэн хангалсахые хододсо хүсэн хүдэлмэрилдэг тула нүхэр Мария Ивановна Демина «Труд» гэжэ олзоборилгын артелиин гэшүүдэй дунда хүндэтэй болонхой. Тус артельдэ Мария Ивановна 15-дахи жэлээ хүдэлмэрилжэ байна. Энэ үе соо хэдэн дахин үнэтэ шанда хүртэһэн байха юм.

Малгай оёдог цехын ахалагша мастераар хүдэлмэрилхэдөө, нүхэр Демина үдэр бүри хоёр нормо дүүргэнэ, үнгэрэгшэ 10 һара соо жэлэйнгээ даалгабариие 168,2 процент дүүргээ. Энэ артелиин гэшүүд нүхэр Деминае Городской районой Соведэй депутадта кандидат болгон нэгэн һаналаар дэбжүүлһэн байха юм.

Тэрэ хадаа өөрынгөө баян дүй дүршэлдэ залуу кадрнуудые һургана. Һунгуулиин № 46 округой һунгагшадай этигэл найдабариие нүхэр Деминагай нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэхэ байһандань ямаршье һэжэг байхагүй.

И. Новиков.

Һунгалтада эмхидхэлэй-техническэ талаар бэлэдхэлые түгэсхэхэ

Ажалшадай депутадуудай аймагуудай, городской, сельскэ, сомонуудай ба поселково Соведүүд нютагай Соведүүдтэ һунгаха һунгалтануудта бэлэдхэн, эмхидхэлэй ехэ хүдэлмэри ябуулжа байна. Манай республика дотор һунгуулиин 5636 комиссинууд байгуулагдаад, тэдэндэ 22561 хүнэй хүдэлмэрилжэ байһан ябадал энээниие гэршэлнэ. Һунгуулиин кампаниие амжалтатайгаар үнгэргэлгэ хадаа һунгалтануудта бэлэдхэлэй һүүлшын үдэрнүүдтэ эмхидхэлэй-техническэ хүдэлмэри бодомжотойгоор ба зүбөөр ябуулһанһаа нилээд дулдыдаха байна. Һунгагшадай списогүүдые зохёолго ба шалгалга хадаа голосовани үнгэргэлгын үндэһэ һуури мүн. Тиимэһээ списогүүдые зохёохо ба шалгаха гээшэ юрын техническэ хүдэлмэри бэшэ, харин манай гражданинуудта Сталинска Конституцяар үгтэһэн һунгуулиин эрхые практическаар бэелүүлхэ ябадал хангаха политическэ шухала хэмжээ ябуулга мүн болоно. Гэбэшье, сомоной, сельскэ, поселково олохон Соведүүдтэ һунгагшадай списогүүдые зохёохо ба шалгаха ябадалда харюусалгагүйгөөр хандаһан байна Жэшээлхэдэ, Прибайкальска аймагай зарим сельсоведүүдтэ һунгагшадай списогүүд обор һаланаар ба алдуутайгаар зохёогдоһон, 1932 сп-до түрэһэн һунгагшадай түрэһэн үдэр тэдээн соонь тэмдэглэгдээгүй байшоо.

Кударын аймагай һунгуулиин № 9 участогтахи списогтэнь, сельсоведэй гэмээр 290 һунгагшад оруулагдаагүй аад, үни заяанда ондоо тээшээ ябашаһан 110 хүн оруулагдаһан байгаа. Эдэ мэтын дутагдалнууд һунгалтануудай үдэр ехэхэн бусайдалга гаргажа болохо байна.

Һунгагшадай списогүүдтэ гараһан буруу зүйлнүүд тухай мэдүүлгэнүүдые 3 үдэр соо хаража үзэхэ гэжэ һунгалтанууд тухай Дүримөөр тогтоогдоһон гурим олохон аймагуудта эбдэгдэнэ. Аймсоведүүдэй гүйсэдкомууд иимэ ехэ дутуунуудые жэжэ зүйл гэжэ тоолоно. Энэ юун дээрэһээ болоноб гэхэдэ, ажалшадай депутадуудай городской ба аймагуудай Соведүүдэй зарим гүйсэдкомууд һунгалтануудта эмхидхэлэй-техническэ талаар бэлэдхэлдэ харюусалгагүйгөөр хандадаг байна. Дурсагдаһан дутуу дунданууд үшөө юун дээрэһээ гаранаб гэхэдэ, аймсоведүүдэй зарим гүйсэдкомууд ба тэрэнэй түрүүлэгшэнэр сельскэ, сомоной, поселково Соведүүдтэй ба һунгуулиин комиссинуудтай холбоо муутай байдаг, тэндэ ямар хүдэлмэриин хэгдэжэ байһан тухай мэдэдэггүй байна. Энэ ушар хадаа хүдэлмэриин шухала ба харюусалгатай участогые тодорхойгоор ба оперативнаар хүтэлбэрилхэ ябадалыень тэдэнһээ хаһана. Тэдэнэр сельскэ, сомоной, поселково Соведүүдэй ажал-ябуулгые бодотоор хинадаггүй, эмхидхэлэй-техническэ асуудалнуудые гүйсэдкомуудайнгаа заседанинууд дээрэ зүбшэн хэлсэдэггүй байна.

Городской, аймагуудай ба районно Соведүүдэй гүйсэдкомуудай олон хүдэлмэрилэгшэд алдуу гаргаһан тухай сигналнуудта анхарал багатайгаар хандадаг, тэдэниие түргэн зайсуулха хэмжээнүүдые абадаггүй, һунгагшадай списогүүдые зүбөөр зохёолго хинаха ябадалһаа зайсадаг, тиигэжэ һунгалтанууд тухай Дүримые эбдэлгэтэй эбсэжэ һуудаг байна. Иимэ баримтануудые нэгэшье үдэр удаарууулангүйгөөр зайлуулжа, һунгагшадай списогүүдые түргэн шалгаха хэмжээнүүдые абаха ба тэдээндэ зохихо заһабаринуудые оруулха хэрэгтэй.

Һунгуулиин кампанида жэжэ зүйл гэжэ байдаггүй, бултадаа шухала, удха ехэтэй байдаг гэжэ мэдэхэ саг тулаа. Иимэһээ, һунгалтануудта эмхидхэлэй-техническэ талаар бэлэдхэхэ асуудалнууд городской, аймагай, районно Соведүүдэй гүйсэдкомуудай гол анхаралда байха ушартай, һунгалтын мүнөө ойротоод байхада, тэдээндэ эмхидхэлэй-техническэ талаар бэлэдхэлые шангадхаха шухала. Бүхы городууд, аймагууд ба районуудта энэ бэлэдхэлые үндэр хэмжээндэ табиха дүүрэн арга боломжо бии. Һунгуулиин участково комиссинуудай түрүүлэгшэнэр ба секретарьнууд ноябриин 20-һоо декабриин 20 хүрэтэр гол хүдэлмэриһөө сүлөөлэгдэһэн тула, бүхы сагаа һунгуулиин участогто үнгэргэхэ, һунгагшадай списогүүдтэ һунгагша бүхэнэй өөрыгөө шалгаха ябадал хангаха зэргэтэй.

Городской, аймагуудай ба районно Соведүүдэй гүйсэдкомууд хадаа дутуу дунданануудай бултадаа зайлуулагдаһаниие эртээнһээ шалгаха, бүхы асуудалнуудта анхаралтайгаар хандаха, һунгуулиин комиссинуудта бодото туһаламжа үзүүлхэ уялгатай. Советскэ һунгуулиин хуулиие хэлбэрилтэгүйгөөр дүүргэхэ тухай, Сталинска Конституцяар һунгагшадта үгтэһэн эрхыень эдлүүлхэ тухай — гүрэнэй шухала удхатай хэрэг тухай эндэ хэлэгдэнэ. Тиимэһээ һунгалтануудта эмхидхэлэй-техническэ талаар бэлэдхэлые бодомжотойгоор, нарин нягтаар ябуулха хэрэгтэ онсо анхаралаа хандуулха тон шухала.

Партийна ажабайдал

Нэгэ колхозой партийна организаци тухай

Хэжэнгын аймагай Доодо-Худанай сомоной Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозой партийна эхин организацийн хүтэлбэрилхы нүлөөнь тус артелиин ажабайдалда элеэр харагдадаг. Тус парторганизаци болбол ажахын ба политическэ зорилгонуудые шиидхэлгэдэ колхозойнгоо гэшүүдые эмхидхэн элсүүлдэг, шухала шухала асуудалнуудые үүсхэн табидаг байна.

Найгша оной апрель һарада тус колхозой коммунистнууд суглаан дээрээ «Колхозуудые эмхидхэлэй-ажахын талаарнь бэхижүүлхэ хэмжээнүүд тухай» партиин айкомой пленумэй тогтоолые зүбшэн хэлсээд, тодорхой хэмжээ-ябуулгануудые хараалаа һэн. Тэдэнэй дунда хүндэ хүдэлмэринүүдые механизацилха ба колхозойнгоо центрые болбосон зохид болгохо хэрэг горьтой һуури эзэлһэн байна.

Партийна организацин үүсхэлээр колхознигуудай хамтын суглаан дээрэ ба правлениин заседанида эдэ асуудалнууд табигдажа, колхозой центртэ шэнэ гэрнүүдые, электростанци бариха тогтоол абтаһан байгаа.

Парторганизаци хадаа тус тогтоолые бэелүүлгэдэ колхознигуудые эмхидхэн элсүүлээ һэн. Колхозой правлени партийна организациин дурадхалаар коммунист нүхэр Будажабонние барилгашадай бригадын бригадираар томилоо. Барилгын хүдэлмэриие партийна организаци хиналтадаа абажа, амжалтатайгаар ябахыень хангаба.

Тиин, энэ колхоздо электростанци баригдаба. Мүнөө тус электростанциин хүсөөр тээрмэ, модо хюреөдэдэг рама, точильна аппарат хүдэлмэрилнэ. Артелиин центртэ колхознигуудай байха хэдэн шэнэ гэрнүүд баригдаа, үшөөшье баригдажа байна. Мүн зоотехническэ олон объектнүүд баригдаба. 100 толгой һаамхай үнеэдэй байха типовой байра мүнөө баригдажа байна.

Иигэжэ, партийна организациин үүсхэл оролдолгын ашаар тус колхозой правлениин гэр баригдаа. Колхознигуудай гэрнүүдтэ радио дуугарна. Колхозник бүхэнэй гэртэ ба улицаар электрын гэрэл яларна.

Партийна организаци хадаа колхозойнгоо нийтын ажахын, илангаяа тэрэнэй гол һалбари болохо малажалай асуудалнуудта ехэ анхарал хандуулна.

Партийна организаци хадаа эбэртэ бодо малай племенной фермэ дээрэ 5 коммунистнуудһаа бүридэһэн партийна группа эмхидхээ. Энэ партгруппа (группарторгонь нүхэр Мункуев) партийна организациин секретарь нүхэр Доржиевэй саг үргэлжын туһаламжын ашаар фермын хүдэлмэришэдэй дунда ехэхэн нүлөөтэй болонхой. Партгруппын коммунистнууд нэн түрүүн өөһэдөө малажалай түрүүшүүл байха юм. Жэшээлхэдэ, партиин гэшүүн нүхэр Банзаракшиева гансахан фермэ дээрээ бэшэ, харин бүхы колхоз соогоо түрүү һаалишан байха юм. Тэрэ хадаа һү һааха ба түл абаха түсэбөө жэлһээ жэлдэ үлүүлэн дүүргэдэг. Партийна группа фермын хүдэлмэришэдэй дунда политическэ ба культурна ехэ хүдэлмэри ябуулна. Фермэ дээрэ улаан булан һайнаар түхеэрэгдэнхэй. Тэндэ малшадтай хөөрэлдөөнүүд ба газетэ уншалганууд үнгэргэгдэдэг, зоотехническэ һуралсал ябуулагдадаг ба хамтаараа радио шагналга болодог байна.

Колхозой малажалые хүгжөөхэ хэрэгтэ нилээд амжалтанууд туйлагдаа. Тус колхоз мяха, тоһо, үндэгэ гэхэ мэтын продуктнуудые гүрэндэ тушааха түсэбөө аймаг соогоо түрүүшүүлэй тоодо дүүргэһэн байна. Энэ колхоз үнгэрэгшэ жэлдэ үбһэ тэжээлээр дутамаг байбашье, малай үбэлжэлгые амжалтатайгаар үнгэргэһэн ба мал-ажал хүгжөөхэ гүрэнэй түсэбые дүүргэһэн, гахайгаар үлүүлэн дүүргэһэн байна.

Гэхэтэй хамта, ВКП(б)-гэй обкомой пленумэй тэмдэглэһэн дутуунууд мүн тус партийна организацидашье бии юм. Партийна организаци хадаа колхозой правлениин ажал-ябуулгые хинаха эрхэеэ һулаар бэелүүлнэ, колхозно полиин ба сабшалангай ургасые дээшэлүүлхэ ябадалтай холбоотой асуудалнуудые ёһотойгоор табидаггүй байна. Партийна организаци эдэ асуудалнуудта ехэ анхаралаа табиха зэргэтэй. Юуб гэхэдэ, колхоз болбол жэлһээ жэлдэ орооһото ба овощной культурын муу ургаса абадаг, бүдүүн тэжээл бэлэдхэхэ түсэбөө дүүргэдэггүй байха юм.

К. Павлов.

Иволгын ажалшадай кандидадууд

Культурын байшангай зал соо хүн зон олоороо сугларба. Аймагай Соведэй ба сомоной Соведэй депутадуудта кандидадуудтай уулзахаяа сугларһан һунгагшадай баяр баясхалантай нюурнууд электрын яларма гэрэл доро элеэр харагдана. Аймагай Соведэй депутадуудта кандидадуудай дунда Социалистическэ Ажалай Герой нүхэр Б. Т. Тугутов, нүхэр А. А. Полухина ба бусад байлсаба.

Этигэмжэтэ нюур нүхэр Эренпрайс түрүүлжэ үгэ хэлэбэ. Тэрэ хадаа ажахын ба культурын бүхы һалбаринуудта советскэ арадай туйлаһан амжалтанууд тухай, аймагай Соведэй депутадта кандидадаар дэбжүүлэгдэһэн нүхэр А. А. Полухинагай габьяата ажал тухай дэлгэрэнгыгээр хэлэбэ. Тэрэ хадаа медицинскэ эрхим хүдэлмэрилэгшэ ба нийтын хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаададаг нүхэр А. А. Полухинада өөһэдынгөө голосуудые үгэхыень һунгагшадые уряалаа.

Удаань аймагай Соведэй депутадта кандидат нүхэр Б. Т. Тугутовой биографи тухай нүхэр Жамсано дэлгэрэнгыгээр хөөрэжэ үгэбэ. Нүхэр Тугутов советскэ засагай түрүүшын үдэрнүүдһээ эхилжэ, советскэ хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадагшадай нэгэн байһан юм. Молотовой нэрэмжэтэ колхозой бригадираар хүдэлмэрилжэ байхадаа үндэр ургаса туйлаһанай түлөө 1947 ондо нүхэр Тугутов Социалистическэ Ажалай Геройн хүндэтэ нэрэ зэргэдэ хүртэһэн байна.

Һунгагшад нүхэд Шутова, Климентьев, Гаськов, Тулонов ба бусад үгэ хэлэжэ, нүхэд Б. Т. Тугутовой, А. А. Полухинагай, Добчиновай, Ананинай ба Ильковой кандидатурануудые халуунаар дэмжэһэн ба һунгалтануудай үдэр арадай эрхим басагад, хүбүүдтэ голосоо үгэхыень сугларагшадые уряалһан байна.

Депутадуудта кандидадууд нүхэд Тугутов, Полухина, Добчинов ба Ильков харюугай үгэ хэлэжэ, тэдэндэ найдаһан найдабариинь түлөө һунгагшадта баясхалан хүргөөд, социалистическэ Эхэ оронойнгоо саашадаа һалбаран хүгжэлтын түлөө бүхы хүсэ ба шадабаряа элсүүлэн ажаллаха, арад зондоо үнэн сэхээр алба хэхэ байһанаа мэдүүлбэд.

Һунгуулиин № 3 участогта

Улан-Удын № 7 һургуулиин байшан. Эндэ һунгуулиин № 3 участок байгуулагданхай. Уржадар үдэшэ тус участогта һунгагшад — хүдэлмэришэд, интеллигентнэр, албахаагшад олоороо сугларжа, депутадуудта кандидадууд һунгагшадтаяа уулзаба.

Һунгагшадай суглаан нээгдэһэнэй һүүлээр Городской райсоведэй депутадта кандидат З. С. Фроловагай этигэмжэтэ нюур нүхэр Шурабура үгэ абажа, арадай эрхим хүбүүд басагадта голосуудаа үгэхыень һунгагшадые уряална.

— БМАССР-эй худалдаа наймаанай Министерствын коллектив ленинскэ комсомолоор хүмүүжүүлэгдэһэн арадай үнэн сэхэ басаган Зинаида Степановна Фроловае Улан-Удын Городской райсоведэй депутадта кандидадаар дэбжүүлхэдээ. депутадай нэрэ хүндые тэрэ дээрэ үргэн ябаха гэжэ батаар найдаһан байна,—гээд этигэмжэтэ нюур үгэеэ түгэсхэбэ.

— Нүхэд һунгагшад! Минии кандидатурые депутадта кандидадаар дэбжүүлһэндэтнай халуун зүрхэнэй баяр хүргэнэб. Таанарай этигэл найдабариие дүүргэхын тулада бүхы хүсэл зоригоо, хүсэ шадалаа зорюулхаб, — гэжэ депутадта кандидат нүхэр Фролова хэлэбэ.

Һүүлээрнь Улан-Удын Горсоведэй депутадуудта кандидадууд —«Бурят-Монголой Үнэн» газетын редакторые орлогшо нүхэр Б. А. Очировай, Улан-Удын педучилищиин директор нүхэр С. М. Андреевэй ба Городской райсоведэй депутадта кандидат, № 6 дунда һургуулиин директор нүхэр К. К. Коноваловай этигэмжэтэ нюурнууд үгэ абажа, дурсагдаһан кандидадууд тухай, тэдэнэй патриотическа ажал хэрэг тухай хөөрэбэд.

Һунгагшадай зүгһөө үгэ хэлэһэн хүнүүд ажалшадай депутадай нэрэ хүндые дээрэ үргэн, арад зонтойгоо нигта барисаатай байхые кандидадуудта захиба.

М. Булагаев.

Улан-Удын һунгуулиин № 3 участогай агитатор М. Хамаганова һунгагшадай дунда агитационно хүдэлмэриие политическэ үндэр хэмжээндэ ябуулна. Зурагдээрэ: нүхэр Хамаганова һунгагшадай дунда хөөрэлдөө үнгэргэжэ байна.

М. Миневэй фото.

Городской районой агитаторнуудай хүдэлмэри

Городской районой партийна активай суглаан боложо, агитационно-пропагандистска хүдэлмэри саашадань үргэдхэхэ хэмжээнүүдые хараалһан тодорхой шиидхэбэри гаргаа.

ВКП(б)-гэй райком энэ шиидхэбэриие бэелүүлхын тула, эмхидхэлэй хэмжээнүүдые абаба. Ноябриин 28-да агитпунктнуудые даагшадай зүблөөн үнгэргэгдэжэ, депутадуудта кандидадуудай түлөө агитаци ябуулха формо ба методүүд тухай асуудал зүбшэн хэлсээ. Мүн декабриин эхеэр бүхы агитпунктнуудта агитаторнуудай, этигэмжэтэ нюурнуудай, окружной, участково комиссинуудай гэшүүдэй ба парторганизацинуудай секретарьнуудай семинарнууд үнгэргэгдөө. Коммунистнууд ба партийнабэшэ хүнүүдэй сталинска блогой кандидадуудай түлөө агитаци—агитационно-ойлгууламжын хүдэлмэриин шухала зорилго тухай, һунгагшадтаяа кандидадуудай уулзалгануудые эмхидхэхэ тухай асуудалнууд эдэ семинарнууд дээрэ зүбшэн хэлсэгдээ.

Агитаторнууд ба этигэмжэтэ нюурнууд хадаа манай социалистическэ Эхэ ороной агууехэ туйлалтанууд тухай, коммунизм байгуулгын түүхэтэ илалтанууд тухай, нютагай Соведүүдэй депутадуудта кандидадуудаар дэбжүүлэгдэһэн советскэ простой хүнүүд тухай һунгагшадта эли тодоор ба ойлгосотойгоор хөөрэжэ үгэнэ.

Агитаторнуудай уялгань тон ехэ ба хүндэтэй. Һунгуулиин нэгэдэхи участогой агитаторнууд тус уялгануудаа эрхимээр дүүргэнэ. Һунгуулиин кампаниин эхилһэнһээ хойшо агитатор бүхэн 12—15 хөөрэлдөөнүүдые хээ. Тэдэнэй хүдэлмэриие һунгагшад ехэ һайшаалтайгаар хүлеэнэ. Һунгагшад агитатор нүхэр Цыбиковада (пединститут) агитпунктые даагшаар дамжуулан баясхалан хүргэһэн байна.

МВД-гэй парторганизациин агитаторнуудай хүдэлмэри ехэ һонирхолтой. Энэ коллективэй агитаторнууд түсэбэй ёһоор хүдэлмэрилдэг. Тэдэнэр индивидуальна ба коллективнэ хөөрэлдөөнүүдые хододоо хэнэ. Жэшээлхэдэ, агитатор нүхэр Чехович һунгагшадай дурадхалаар коллективнэ хөөрэлдөө хэхэ тусхай комнато түхеэрэнхэй. Өөрынгөө агитационно хүдэлмэриин түсэбые һунгагшадтай зүбшэн хэлсэжэ, заһабари оруулһан байха юм. Нүхэр Чехович һунгагшадтай хөөрэлдөө хэхэ сагаа эртээнһээ тодорхойлдог. Декабриин турша соо Сталинска Конституци тухай хөөрэлдөө хэһэн ба һунгагшадые кандидадуудай биографитай танилсуулһан байна.

Агитаторнууд хадаа кандидадуудай түлөө агитаци—һунгуулиин кампаниин шухала зорилгые—этигэмжэтэ нюурнуудтай нигта холбоотойгоор бэелүүлнэ. Мүнөө агитаторнууд һунгагшадай списогүүдтэ оруулагдаһан хубилалтануудтай һунгагшадые танилсуулна.

Нютагай Соведүүдэй депутадуудта кандидадууд болгогдон арадай эрхим хүбүүд, басагад дэбжүүлэгдээ. Коммунистнууд ба партийнабэшэ хүнүүдэй сталинска блогой кандидадуудта декабриин 17-ной үдэр нэгэн һаналаар голосуудаа үгэхэ ябадал хангая.

А. Хромых, ВКП(б)-гэй Городской райкомой пропаганда ба агитациин таһагые даагша.

Эдэбхитэй багшанар

Хориин аймагай Красно-партизанска долоонжэлэй һургуулиин багшанар-агитаторнууд нютагай Соведүүдтэ һунгаха һунгалтануудай бэлэдхэлдэ эдэбхитэйгээр хабаадана.

«Красный партизан» колхозой 300 үлүүтэй һунгагшадта зорюулан тэдэнэр үдэр бүри нийтэ-политическэ, научно-естественнэ темэнүүдээр элидхэл ба лекцинүүдые хэнэ. Лекци бүридэнь 40—50 хүн хабаададаг. Багшанар Г. Дамбаев, М. Наседкина, Д. Неверов ба бусад эрхим жэшээ харуулдаг байха юм.

«Советскэ һунгуулиин системэ—дэлхэй дээрэ эгээл демократическа системэ», «СССР-эй граждануудай эрхэнүүд ба уялганууд», ВКП(б)—советскэ обществын хүтэлбэрилхы ба залан ударидахы хүсэн», «Советскэ залуу хүнэй моральна шэнжэ шанар» гэһэн ба бусад темэнүүдээр лекцинүүд һүүлэй 7 хоног соо уншагдаа.

Лекци ба элидхэлнүүдыень һунгагшад ехэ һонирхолтойгоор шагнана. Багшанар агитационно хүдэлмэрээ ажахын ба политическэ зорилгонуудтай нигта холбоотойгоор ябуулдаг. Тус колхоз малажал хүгжөөхэ жэлэйнгээ түсэбые дүүргэнхэй, гүрэнтэйгөө сүм тоосоһон байна.

Эдэ багшанарай үнэтэ үүсхэлые Тарбагатайн, Хасууртайн, Курбын долоонжэлэй һургуулинуудай багшанар халуунаар дэмжэбэ.

Б. Намжилон.

Нима ЦЫНГУЕВ

Манай кандидат

Улан-Удын Горсоведэй депутадта кандидат Сандаковада зорюулнаб

Арбагүй долоое
　часай стрелкэнүүд заана,
Арюухан цех соо
　станогууд жэгдэхэн хүдэлнэ.
Депутадта кандидат,
　алдарта басаган-токарь
Дүршэл шадабаряа
　дамжуулан үгэнэ нүхэдтөө.
Энэ басаган
　иигэжэ дотороо шэбшэнэ:
«Залуу наһандаа
　һуранабди барандаа дурааряа,
Жаргалтай орондоо
　ажал хэнэбди, амарнабди,
Заяа хубияа
　жабхалан хүсөө дууланабди,
Иимэ байдалые
　Октябриин наран мандуулаа,
Энэ байдалые
　улам хүгжөөнэбди...»
Зэд сахаригуудые
　уранаар мүлин харуулна,
Ута голнуудта
　үлхэн тааруулан һуулгана...

Үдэрэй халаан
　үнишье болоогүй дүүрэһээр,
Үдэшэлэн зонууд
　агитпунктда сугларба.
Һунгалтанууд тухай
　суглаанай нээгдэхэлээр
Һууриһаа бодоод
　залуухан хүбүүн хэлэбэ:
—Манай кандидат
　эршэтэ ажалаараа шалгарнаа,
Мэргэжэл шадабаринь
　үдэр бүри нэмэнэл.
Табан нормо
　сүүдхэ соо дүүргэнэл,
Табин табадахи
　оной ажал бүтээнэл.
Эхэ орондоо,
　Ленин—Сталинай хэрэгтэ,
Эрэлхэгээр бэеэ
　үгэн урагшаа дабшанал.
Тэрэнэй заабаряар,
　тэрэнэй дүршэлөөр һураад,—
Түрүү мэргэжэл
　олон хүнүүд шудалаанхай.
Арбан долооной
　Үүрэй эртын хираанда
Адлихан бултадаа
　голосоо үгөе тэрээндэ!..
Альгаташалган
　аадартал шааян шангадана,
Омог баярай
　үгэнүүд дүлэтэн салгидана.

Студентнэрэй агитбригада

Театрально-хүгжэмэй училищиин студентнэрһээ бүридэһэн агитбригада Иволгын аймагай «Майн 1» колхоздо саяар ошоһон байна. Тус бригадынхид Гурульба тосхоной ажалшадта һонирхолтой элидхэл хэһэн, тэдэнэртэй хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэһэн байха юм.

Бригадынхид малай фермэ болон полевой станууд дээгүүр ябажа, болохоёо байгаа һунгалтануудай тухай, мүн советскэ һунгуулиин системэ тухай колхознигуудта дэлгэрэнгыгээр хөөрэжэ үгэһэн байна.

Ч. Санжиев.

СПЕЦИАЛИСТЫН ЗҮБШЭЛ

Тарянай полинууд дээрэ саһа тогтоохо тухай

Газарай хүрьһэндэ шииг нойто бариха талаар агротехникын олон янзын хэмжээнүүд соо саһа тогтоолго гээшэ нэгэн шухалань болоно. Тогтууритай, үндэр ургасын түлөө тэмсэлдэ саһа тогтоолго угаа ехэ удхашанартай. Хүдөө ажахын түрүү наука ба олон мянган колхозуудай дүй дүршэл дээрэһээ тус хэмжээнэй аша туһатайнь шалгагдан элирһэн байна.

Хаһа саг соонь, зүбөөр саһа тогтоожо шадаа һаа, газарай хүрьһэндэ 50—70 миллиметр хэмжээтэй нэмэлтэ шииг нойто баригдажа, хүдөө ажахын культурануудай ургаса нилээд дээшэлдэг байна. Тогтоогдоһон 10 сантиметр зузаантай саһан хадаа 1 гектар газарта 300 тонно гэхэ гү, али 600 гаран бочко уһан болодог юм.

Ороһон саһые тэрэ участок дээрэнь сүм тогтоохо ба тэрэ шадарай хүдөө талануудһаа һалхинда хиидэһэн саһые тогтоолсожо, газарай хүрьһэндэхи шииг нойтоной запасые дээшэлүүлхэ гэһэн зорилго саһа тогтоолгоор дүүргэгдэнэ. Саһанай хайлахада һайрамайнь уһан газарай хүрьһэндэ һайнаар шэнгэдэг юм. Манай республика дотор хабартаа бороо хура оронгүй байха сагууд олон дахин үзэгдэдэг байна. Тиимэһээ зузаанаар тогтоогдоһон саһан хабар эртүүр ургасые шииг нойтоор хангана гэхэ гү, хабарай бороо хурагүй үедэ шииг нойтоной страховой запас боложо үгэнэ. Гадна, полинууд дээрэ тогтоогдоһон саһан үбэлжэдэг ургасануудые (намарай тарян ба олонжэлэй ногоо) зузаанаар хушаад, хүлдөөдэггүй байна. Сагай уларилай эрид хубилалгаһаа гү, али гэнтэ болодог дулаанһаа газарай хүрьһэнэй гэмтэхэ ябадалые. саһан һайнаар хамгаалдаг.

Саһа тогтоолгын аша туһань ехэнхидээ тэрэнэй болзорһоо ба тэрээнии дүүргэһэн хүдэлмэриин шанарһаа дулдыдадаг. Полинууд дээрэ саһа тогтоолго эртээнһээ эхилэгдэхэ, нэн түрүүн намарай тарянай, олонжэлэй ногооной полинууд дээрэ тогтоогдохо ёһотой. Дурсагдагша тарилганууд саһан хушалтагүй байгаа хадаа, хүлдэжэ болохо байна.

Шииг нойто суглуулхын тула эртын саһа тогтоолго ехэ туһатай. Саһа эртээнһээ ехээр тогтоохода, газарай хүрьһэ нимгээр хүрөөд, хабар түргэнөөр гэдэжэ, һайрамай уһан хүрьһэндэ бэлээр шэнгэдэг юм. Тиимэһээ үбэлжэдэг тарянууд дээрэ хаа хаанагүй мэнэ гэһээр саһа тогтоолгын шүргэнүүдые, модоной шэлбэһэнүүдые табиха хэрэгтэй. Хаалтануудые эртээнһээ табяа һаа, багаханшье һалхинай болоходо саһан тогтодог юм.

Саһа тогтоолгын хүдэлмэриин шанарта анхаралаа ехээр хандуулха шухала. Үнгэрэгшэ жэлнүүдтэ 10—20 хаалтануудые гектар газарта табяад, модоной шэлбэһэнүүдые эндэ тэндэ хаяад орхидог ушарнууд үзэгдэдэг байгаа. Иимэ хайша хэрэг ажалһаа боложо, саһан жэгдэ бэшээр тогтодог, зарим газартаа хүнгэрэг болошодог, зарим газарта саһаниинь һалхинда хиидэшэһэн байдаг һэн. Иимэ «саһа тогтоолгоһоо» ямаршье туһа гарахагүй, харин ажалта үдэрнүүдые дэмы гаргашалһан ябадал болоно.

Саһа тогтоолго олон янаар хэгдэдэг. Тингэбэшье колхоз бүхэн өөһэдынгөө эрхэ байдалда таарамжатай аад, эгээл ашагтай аргые хэрэглэхэ ёһотой. Манай эндэхи эрхэ байдалда тусхай хэгдэһэн хаалтануудые тодхожо, саһа тогтооходо һайн. Түмэр замай хажуугаар хэгдэдэг хаалтануудтал адляар эдэ хаалтануудые хэхэдэ зохистой. Хаалтын утань 1,5—2 метр, үндэрынь 1 метр байха ёһотой. Хаалтын рамые хабтагайгаар гү, али һургаагаар хээд, бургааһа мүшэрые хоорондонь забһартайгаар, хүндэлэн тээшэнь гүрэхэ хэрэгтэй. Иигэжэ хоорондоо забһартайгаар гүрэжэ хэгдэһэн хаалтанууд саһа жэгдээр суглуулдаг байна. Хаалтануудые һалхи хүндэлдүүлэн зэргэлүүлээд, ряд рядаар, шатарай гуримаар табиха хэрэгтэй. Ряд бүхэндэнь 4—6 хаалтанууд байха, хсорондонь 25—30 метр забһар байха ёһотой. Үбэлэй турша соо хаалтануудаа саг үргэлжэ хаража байгаад, бүхы участок дээрээ жэгдээр саһа тогтоохын тулада тэдэнээ саг үргэлжэ һэлгүүлжэ, шэнэ шэнэ газарта табижа байха хэрэгтэй. Нэгэ гектар газарта 60—80 хаалтануудые табихада болохо.

Мүн модоной шэлбэһээр саһа тогтоожо болохо юм. Участок дээрэ эдээниие шатарай гуримаар, бэе бэеһээнь 1—1,5 метр талатайгаар гү, али һалхи хүндэлэн зурылгаад, ряд хоорондонь 10 метр забһартайгаар табихада болоно. Саһанай тогтохо хэмжээгээр эдээнэй һууриень һэлгүүлжэ, ондоо тээ табиха хэрэгтэй. Хаалтанууд ба шэлбэһэнэй дутагдалтай байгаа һаа, пар дээрэ (саһан хаалтануудые саһа обоолжо гү, али валигуудые табижа хэхэдэ болохо. Эдэ хаалтанууд саһа тогтоохоһоо гадна, хабартаа хайлажа, өөһэдөө шииг нойто үгэхэ байна. Саһанай орожо байхада гү, али дулаан үдэр саһа обоолдог юм. 60 — 70 сантиметр үндэртэйгөөр, шатарай гуримаар, хоорондоо 5—7 метр забһартайгаар обоолоогдохо ёһотой. Валигуудые 30—40 сантиметр үндэртэйгөөр, 5—10 метр утаар, шатарай гуримаар хэхэ хэрэгтэй. Сагаан хүйтэндэ, саһанай бутархай байхада тэрээниие обоолжо ба валигуудые хэжэ болохогүй. Юуб гэхэдэ, тэрэ болбол һалхинда үлеэлгэжэ, хиидэн үгы болохо ба саһа тогтоолгоо бүри ехэ һаад ушаруулагдаха байна.

Саһатайшаг (12—15 сантиметрһээ зузаан бэшэ) эртын ба намарай пар дээрэ саһа хахалжа, саһа тогтоолгын хаалтануудые хэжэ болохо. Саһанай һая орожо, үшөө зөөлэн байха үедэнь саһа хахалхада зохистой байдаг. Саһа хахалхадаа һалхи хүндэлэн сэхэнүүд бороздануудые татаха хэрэгтэй. Бороздануудай хоорондоо 6—10 метр талатай байха. Намарай тарянай ба олонжэлэй ногооной тарилга дээрэ саһа хахалжа болохогүй, мүн саһа обоолжо гү, али валигуудые хэхэ мэтээр саһа тогтоожо болохогүй.

Һүүлэй үедэ манай республика дотор саһан горьтойгоор ороһон байна. Ороһон саһые полинууд дээрэ бултыень тогтоожо абаха гээшэ республикын бүхы колхозуудай шухала зорилго болоно. Саһа тогтоолгын хүдэлмэриие февралиин 1 болотор һайн шанартайгаар ябуулха ёһотой.

В. Мамилов, агроном.

Ургажа байна Улан-Удэмнай

УЛАН-УДЭ 3 ЖЭЛ СОО

Е. ТАРЯШИНОВ, ажалшадай депутадуудай Улан-Удын горсоведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшын уялга дүүргэгшэ

...оветскэ демократиин, дэлхэй ...э тон түрүү, бодото арадай де...ратиин нэгэн ехэ туйлалтань ...а олониитэ ажалшадай—ком...истическэ общество байгуулаг...ай—зохёон байгуулхы хүсэ ...абарине ургэнөөр хүгжөөн ...руулhан ябадал мүн.

...енин—Сталинай агууехэ идея...дhээ уг үндэhэтэй советскэ де...рати болбол хүн түрэлтэнэй ...дэ эгээн түрүүшынхеэ олонии ...жалшадые гүрэнэй хүтэлбэри... общественнэ ба политическэ ...байдалда ургэнөөр хабаадуул...рга боломжо олгоо. Ямаршье ...а, хаанашье, простой ажалша ...иимэ ехэ найдабарида хүртөө..., гүрэнэй эүгhөө эды шэнээн ан...а оролдолгоор хүрөэлэгдээгүй ...ниинь элитэ.

...оветскэ хүнүүдэй зохёон бай...ихи үүсэл эдэбхиин бодото ур...ие манай городууд ба тосхо...ай жэшээ дээрэ хаража боло...

Городской Соведэй ...элмэри тухай хэдэн үгэ

...еспубликымнай столица Улан... городыешье абаад үзэхэдэ, ...ай эпохын жабхаланта hайхан ...уулалтын аша үрэнь элеэр ха...ана. 1947 оной декабриин 21-...үнгэргэгдэhэн hунгалтануудта ...ашадай депутадуудай Улан... городской Соведтэ 271 де...т, районно соведүүдтэ 271 де...т hунгагдаа hэн.

...алшадай депутадуудай город... Совет парти ба правительст... тогтоолнуудые бэелүүлэн, гур... жэл соо городой ажахын саа...хи ургалтын талаар нилээд ехэ ...имэри хэhэн ба ажахын-поли...скэ шухала шухала кампани...ые амжалтатайгаар үнгэргэ... байха юм.

...алшадай депутадуудай го...ской Соведэй ба районно Сове...ай сессинүүд дээрэ городой ...ын ба культурна байгуулал... гол асуудалнууд шиидхэгдэдэг ...а. Жэшээлхэдэ, городской ...дэй сесси дээрэ промышлен...иин, коммунальна ажахын хү...эри hайжаруулха тухай, горо... болбосон түхэлтэй болгохо ба ...лдаа наймаа, элүүрые сахил... hайнаар эмхидхэхэ тухай ба ...д асуудалнууд зүбшэн хэлсэг...

...алшадай депутадуудай го...ской Соведэй ба районно Сове...ай гүйсэдкомууд арадай ажа... түсэбые гүйсэдхэлгын ба со...ьно-культурна байгуулалтын ...ер ехэхэн хүдэлмэри хэhэн ...а. Энээнэй эсэстэ городоймнай ...ышленна предприятинууд ...дбэриингөө программые дүүр...эр багабэшэ амжалтануудые ...а.

Промышленностиин ...алтанууд

...абанжэлэй түсэбые городой ...мышленна предприятинууд ...өөр дүүргэжэ байна гэбэл: ... оной үйлэдбэриин түсэб — ..., 1949 оной үйлэдбэриин тү... — 106,3, 1950 оной 10 hарын ...—104,7 процент дүүргэгдээ. ... оной дунгөөр, город соо про...ленна продукци гаргалга 1940 ...иhоо 68 процентээр ехэ боло...

...ын нютагай промышленностиин ...приятинууд ургаhан ба нилээд ...хэгдэhэн байха юм. 1949 оной ...э нютагай ба кооперативна ...ышленностиин гаргаhан про...кии хэмжээн, 1947 онойхитой ...улхада, 50 процент ехэ болоо. ...лэдбэриин новаторнууд Алек...р Чутких, Лидия Корабельни..., Владимир Ворошин, инже... Федор Ковалев ба бусадай ...ай методуудые городоймнай ...риятинууд ургэнөөр ажалдаа ...руулжэ, амжалтануудые туй... Городой 2 мянгаад стахано...д хубиингаа табанжэлэй нор...удые дүүргэв. Тэдэнэй дунда: ...эй инструментальна цехын ...льщик, СССР-эй Верховно...ай депутат нүхэр Курочкин, ...зо-механическа цехын шли...ка Галина Бабич, сульфат... Перетолчина, механизированн...лэй заводой шэл стологшо Яптуев, судно заhабарилгын заводой токарьнууд Чагирев ба Рагускин, Улан-Удэ станциин паровозуудай составитель Головинов ба бэшэ оло олон хүнүүд бии.

3. Коммунальна барилганууд олошорно

Ажалшадай депутадуудай нютагай Соведүүдтэ hунгаhан hүүлэй hунгалтануудhаа хойшохи гурбан жэл соо коммунальна предприятинуудай хүдэлмэри — бани, водопровод, городой транспорт, электричествээр ажалшадые хангалга нилээд hайжараа. Городой ажалшадые гэр байраар, элдэб коммунальна хэрэгсэлээр хангалга жэлhээ жэлдэ hайжарна.

Городой коммунальна предприятинуудай хүдэлмэришэд ба албахаагшад ажалайнгаа бүтээсые дээшэлүүлэн, мүн түүхэй эдүүд ба материалнуудые арбилжа, бүтээдэг продукциингаа өөрын үные химдаруулхын түлөө бүгэдэарадай социалистическэ мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр оролсонхой. Үнгэрhэн 2 жэл 10 hара соо тэдэнэр түсэбhөө гадуур 5 миллион шахуу түхэригэй арбилалта хээ.

Городой промышленна предприятинуудай коллективүүдэй ба бүхы ажалшадай эдэбхитэй хабаадалгатайгаар городоо болбосон түхэлтэй болгохо ехэ хүдэлмэри хэгдэжэ байна. Үнгэрhэн гурбан жэл соо 96 мянган квадратна метр улица ба харгынуудта шулуу дэбдигдэв. Мүнөө жэлдэ Сталинай нэрэмжэтэ улицаар гараhан харгыда шулуун дэбдигдэжэ, Сэлэнгэ дээрэхи хүүргэтэй холбогдоо. Шэлэй завод руу ба ПВЗ-гэй 2-хи участок руу ошоhон харгынууд заhабарилагдана.

Городоо таримал модо, набша сэсэгээр ногооруулха хүдэлмэри мүн лэ ябуулагдажа байна. hүүлэй гурбан жэл соо улица, сквер ба садуудаар хэдэн мянган модод ба гоё hайхан сэсэг, hөөгүүд hуулгагдаhан байха юм. Гадна шэнэ хэдэн скვернүүд түхеэрэгдөө, скверүүдые хүреэлhэн 17 мянган погонно метр утатай хашаа баригдаа. Энэ жэлдэ городтомнай элдэб ногоон ургамалнуудые тариха база бии болгогдожо, тэндэнь олон мянган модод ба hөөгүүд ургуулагдана.

hүүлэй хоёр жэл арба hара соо манай городто хамтадаа 18431,2 мянган түхэригэй сэнтэй 351 шэнэ гэр байра баригдажа, ашаглалгада оруулагдаа. Мүн энэ болзор соо городой гэр байрын фондые капитальнаар заhабарилгада 13,2 миллион түхэриг гаргашалагдаhан байха юм.

Городые болбосон түхэлтэй болголгын, коммунальна ба гэр байра барилгын эдэ бүхы хүдэлмэринүүд хадаа манай ажалшадай эрилтэнүүдтэ парти ба правительствын, нүхэр Сталинай өөрынь хандуулдаг халуун анхарал оролдолгын бодото гэршэ мүн.

4. Худалдаа наймаан ургэдэнэ

Городой ажалшадай ажана тэниглэн байдалай hайжарhание худалдаа наймаанай ургэдэлгэ дээрэhээ хаража болоно.

Мүнгэнэй реформо үнгэргэхэ ба эдеэ хоолой, промышленна эд бараанда карточна системые болюулха тухай ССР Союзай Министрнүүдэй Соведэй ба ВКП(б)-гэй ЦК-гэй түүхэтэ тогтоолнуудай ашаар, ниитэ хэрэглэлэй эд бараанай үнэ сэнгүүдэй гурба дахин химдаруулагдаhанай эсэстэ ажалшадай эд товар худалдан абаха шадабари дээшэлээ, советскэ худалдаа наймаа улам хүгжөө, город соо эд бараанай эрьесэ ургадөө.

Город соо эд бараанай эрьесэ хэрбээ 1940 ондо 339,6 миллион түхэриг байhан hаа, 1948 ондо 535,0 миллион түхэриг боложо, 55 процентээр ургаа. Жэл ерэхэ бүри улам ехээр эдеэ хоолой зүйлнүүд—хэдэн зуун тонно мяхан, тоhон, кондитерскэ зүйлнүүд ба бусад, мүн хэдэн миллион түхэригэй хлопчатобумажна бүд, арhан гутал гэхэ мэтэ эд бараанууд городой ажалшадта худалдагдана.

Худалдаа наймаанай эрьесын ургаха тудам городтохи наймаанай сеть улам ургэдэнэ. 1948 — 50 онуудта худалдаа наймаанай сеть худалдаха зүйлөөрөө оло олон hалбаринууд болгогдоо. Энэ жэлэй ноябриин 1-дэ манай городто иимэ тусхай 90 предприятинууд, тэдэнэй тоодо 31 магазин, ниитын эдеэлэлгын 5 предприятинууд тоологдожо.

Гүрэнэй худалдаа наймаанай ургахатай хамта колхозно-рыночно худалдаан улам дэлгэрнэ.

5. Культурна ургалтын хэмжээн

Городнай культурно-гэгээрэлэй талаар мүн лэ бага бэшэ амжалтануудые туйлаа. Арадай гэгээрэлэй асуудалнуудаар парти ба правительствын шиидхэбэринүүдые дүүргэлтэ болгон, hүүлэй гурбан жэл соо городой hургуулинуудта hуралсал-хүмүүжүүлгын хүдэлмэри элитэ hайжарhан байха юм.

Городой hургуулинуудта дээдэ эрдэмтэй багшанар улам олошороо. 1948 онhоо хойшо hурагшадай тоогой ургахатай хамта 10 шэнэ hургуули нээгдээ, тэрэнэй тоодо Улан-Удэ станциин түмэр замай узелда 880 hууритай 3 типовой hургуули, Селенгинскэ улицада 400 hууритай hургуули, сэмбын фабрикада 400 hууритай hургуули баригдаа. Гадна, 2 hургуули капитальна заhабарилгада оруулагданхай. hургуулинуудай ба хүүгэдэй садуудай олошорхотой хамта арадай гэгээрэлэй бюджет, 1948 онойхитой сасуулхада, 37 процентээр ургаа.

Городтохи хүүгэдэй ба аргалалгын эмхи зургаануудай ургалта хадаа ажалшадай элүүрые сахиха хэрэгтэ парти, правительствын анхарал оролдолгын элитэ гэршэ мүн. 1948—50 онуудта городтомнай 11 аргалалгын эмхи зургаанууд шэнээр нээгдэбэ, тэрэ тоодо мяханай комбинадай, механизированнэ шэлэй заводой дэргэдэ больницанууд, машина бүтээлгын заводой дэргэдэ поликлиникэ баригдаа. Элүүрые сахилгын бюджет жэл бүри 12—15 процентээр ургана.

Идеологическа асуудалнуудаар ВКП(б)-гэй ЦК-гэй тогтоолнуудые дүүргэлтэ болгон, энэ үнгэрhэн жэлнүүдтэ культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаанууд ажалша олониитые коммунистическээр хүмүүжүүлгын нилээд ехэ хүдэлмэри ябуулаа. hүүлэй гурбан жэлнүүдтэ предприятинууд ба эмхи зургаануудаар 71 улаан булан нээгдээ, культурна хүдэлмэридэ үгтэhэн мүнгэн зөөри 1948 онойхитой сасуулхада хоёр дахин ехэ болоо.

Мүн тэрэшэлэн хэдэн библиотекэнүүд нээгдэжэ, тэдэнэй номойнь фонд ургаа. 1950 ондо библиотекэнүүдэй уншагшадайнь тоо урда жэлнүүдэйхидэ орходоо хоёр дахин олон болоо.

Энэ жэлдэ Бурят-Монголой Ленинэй орденто оперо ба баледэй театрын шэнэ байшангай барилга юрэнхыдөө дүүргэгдэхэнь.

Түрэл —Улан-Удэмнай ургажа, хүгжэжэ байна.

Манай городой промышленна, гэр байрын-коммунальна ба культурна байгуулалтын саашанхи ургалтые хараалhан генеральна түсэб 1950 оной эхиндэ Российска Федерациин правительствоор баталагдаа. Тэрэ түсэбэй ёhоор hаяын жэлнүүдтэ хэдэ хэдэн предприятинуудта гэр байрын-коммунальна ба социально-культурна эмхи зургаанууд баригдаха юм.

Шэнээр hунгагдахаяа байгаа ажалшадай депутадуудай городской Соведэй үмэнэ, городойнгоо генеральна түсэбые бэелүүлхэ харюусалгатай ба хүндэтэй зорилго табигдаад байна.

Манай городой эрхим түрүү хүнүүдэй дундаhаа дэбжүүлэгдэhэн ажалшадай депутадуудай городской Совет энэ харюусалгатай ба хүндэтэй түргээ амжалтатайгаар дүүргэхэнь лабтай.

Зураг дээрэ: Бурят-Монголой Ленинэй орденто оперо ба баледэй театрын шэнэ байшан.

Д. ГУНЗЫНОВ

БАРИЛГАША БАСАГАН

Олондоо хүндэтэй
барилгаша басаган
Омогтой баяртай
гэшхэлиэ дуулан.
Уужам улица
угтан hунана,
Үндэр гэрнүүд
үдэшэн үлэнэ.
Театрын ордоной
түрүүшын хирпиисэ
Табилсан эхилээ
түүхэтэ замаа
Энэ басаган
эрхим барилгаша.
Ажалша зоной
амарха газарые,
Алдарта заводой
газаахи талмайе
Алим жэмэсээр
шэмэн гоёолсоо.
Трамвайн гүйхэ
түмэр харгы
Табиха шугам
түсэблэн хэмжэлсээ.
Үдэ, Сэлэнгын
уhа хааха
Үргэн даамба
үндэр болголсоо.
Улан-Удын
улам ехэжэхынь
Үнэн зүрхэнhөө
хүсэн ажаллаа.
Энэ басаган
энеэн ябана,
Энгэртэнь орден
элеэр яларна.
Түрэл городтоёо
хамта hалбарhан
Түрүү басагандаа
шүлэгөө зорюулнам.

КУЛЬТУРНА ХРОНИКО

◆ Научно-шэнжэлэлгын Бурят-Монголой культурын институт бурят-монгол—ород хэлэнэй түрүүшын словарие хэблэлдэ бэлэдхэв. Словариин автор—К. М. Черемисов.

Тус словарь Москва городто, гадаадын ба национальна словарьнуудай гүрэнэй хэблэлээр гаргагдажа байна. 1951 ондо хэблэгдэжэ дүүрэхэ юм. Тэрээн соо 40 мянга тойрон үгэ багтанхай.

◆ Энэ жэл Улан-Удэ городой шэнэ барилгануудта ба шэнэлэн заhабарилха хэрэгтэ 12 миллион түхэриг мүнгэн hомологдоhон байна. Тэрэнэй 400 мянга гаран түхэригынь гансахан индивидуальна барилгануудта гаргашалагдажа, городой хүдэлмэришэдэй, албахаагшадай олон бүлэнүүд өөhэдын шэнэ гэрнүүдтэй болоhон байна.

◆ Научна ба политическэ эрдэм дэлгэрүүлхэ Бүхэсоюзна обществын Бурят-Монголой отделенидэ тус обществын 169 бодото гэшүүд ба 8 мүрысөөнэ-гэшүүд хүдэлмэрилнэ. Тэдэнэр энэ жэлэй 11 hара соо Улан-Удэ городой ажалшадта элдэб темээр 426 лекци уншаhан байна.

Мүнөө үедэ ажалша хүн бүхэн нютагай Соведүүдтэ hунгаха hунгалтануудта бэлэдхэжэ байна. Тиихэ зуураа, үнгэрhэн hунгалтануудhаа хойшохи амжалтануудаа согсолон харана. Улан-Удынхидэй омогорхол тон ехэ. Шэнээр асфальтировалагдаhан олон улицанууд, шэнээр баригдаhан олон дабхар гэрнүүд, тэдэниие шэмэглэhэн таримал модод, шэнэ түхэлэй автомашинанууд, гигант заводуудтахи шэнэ цехүүд — эдэ бүгэдэ манай омогорхол болоно. Эдэ бүгэдэтэй манай фотокорреспондент нүхэр Минеев танилсажа, заримыень доро толилогдоhон зурагууд дээрэ харуулба.

Үнгэрhэн гурбан жэлэй турша соо Улан-Удэ городой Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ улица илангаяа ехээр хубилаа. Тэндэ хэдэ хэдэн хоёр дабхар гэр байранууд баригдаhан байна. Мүнөө тус улица болбосон түхэлөөрөө центральна улицануудhаа онсо илгаагүй болоо.

Эгээл дээдэ талын зураг дээрэ энэ улицын шэнэ гэрнүүдэй нэгэниинь харуулагдана.

Улан-Удын механизированнэ шэлэй заводой хүдэлмэришэдэй посёлок үнгэ шарайгаа үдэрhөө үдэртэ хубилгана. Эндэ гоё hайхан клуб, больница, хүсэд дүүрэн түхеэрэлгэтэй стадион, хэдэн олон гэр байранууд баригданхай. Гансахан 1950 он соо эндэ хоёр квартиратай 12 гэрнүүд баригдаа. Шэнэ клубтань библиотекэ бии, элдэб кружогууд хүдэлмэрилнэ. Шэлэй заводойхид мүнөө клубтаа ерэжэ, оперо шагнана, балет харана.

Удаадахи зураг дээрэнь — шэлэй заводой клуб.

Урдань бүтүү балай тайгын байhан газарта мүнөө Улан-Удын Ленинэй орденто паровозо-вагонно завод оршоно. Тус заводой социалистическэ городок олон дабхар гэрнүүдээрээ, уужам ехэ магазинуудаараа, культурын гайхамшаг hайхан Ордоноороо үнинэй суурханхай. hүүлэй жэлнүүдтэ тэндэ хэдэн олон шэнэ шэнэ барилганууд бии болоо. БМАССР-эй 25 жэлэй нэрэмжэтэ стадион тэдэ барилгануудай дунда оролсоно. Заводой залуушуул сүлөөтэй сагаа эндэ сэнгэлиг хүхюугээр үнгэргэнэ. Янза бүриин спорт эрхилхэ арга тэдэндэ дүүрэнээр олгогдонхой.

Дээрэhээ доошоо гурбадахи зураг дээрэ тус стадионой нэгэ хубиие харанабди.

Агууехэ Октябрьска революциин 33 жэлэй ойн үдэрhөө урда тээхэнэ сэмбын фабрикын дэргэдэ долоон жэлэй hургуулиин хоёр дабхар байшан ашаглалгада үгтөө. Эндэ сэмбэ нэхэгшэдэй ба модоной заводойхидой 400 үхибүүд hуралсана.

Эгээл hүүлшын зураг дээрэ шэнэ hургуулидаа заняти хээд, гэртээ бусажа ябаhан үхибүүдые харанабди.

Японитой эбэй договор баталха тухай асуудалаар Чжоу Энь-лайн мэдүүлгэ

ПЕКИН, декабриин 5. (ТАСС). Синьхуа агентствын дамжуулһанай ёһоор, Хитадай арадай республикын гадаадын хэрэгүүдэй министр Чжоу Энь-лай Японитой эбэй договор баталха тухай асуудалаар декабриин 4-дэ мэдүүлгэ хэбэ, тэрээн соонь иигэжэ хэлэгдэнэ:

Аюулгүйн Соведтэхи советскэ түлөөлэгшэ г-н Малигта Холбоото Штадуудай Гүрэнэй департаментын советник г-н Даллесай 1950 оной октябриин 26-да барюулһан меморандумые, тэрэшэлэн г-н Даллеста Советскэ Правительствын даалгабаряар ноябриин 20-до г-н Малигай барюулһан меморандумые үзөөд, Хитадай арадай республикын арадай Центральна правительство Японитой эбэй договор баталха тухай асуудалаар иимэ мэдүүлгэ хэхые намда даалгаба:

1. 1931 оной сентябриин 18-һаа эхилээд японско империализм хадаа Хитадта эсэргүү зэбсэгтэ агрессие бэелүүлһэн ба манай ороной үргэн уужам районие һандаргажа, олон тоото хүнүүдые алаһан, мүн манай ороной арадай эд зөөридэ ехэ хохидол ушаруулһан байна. Эсэргүүсэлгын 8 жэлэй героическа дайнай ашаар хитад арад японско империализмые диилэжэ, антияпонско дайнда илалта туйлаба. Тиимэһээ Японитой хэхэ эбэй договор бэлэдхэхэ, зохёохо ба баталха ябадалда Хитадай арадай республикын хабаадаха ёһотой байһаниинь тон зайлашагүй. Хитадай арадай республикын арадай Центральна правительство болбол хитад арадай хуулита гансахан правительство мүн ба Японитой хэхэ эбэй договорые бэлэдхэхэ, зохёохо ба баталха ябадалда хабаадаха ёһотой гэжэ би сэхэ мэдүүлнэб. Гоминданай хархис бүлэгэй үлэгдэлнүүд хадаа хитад арадые түлөөлхэ ямаршье эрхэгүй юм, тиимэһээ Японитой хэхэ эбэй договорто хамаатай ямар нэгэн зүбшэн хэлсэлгэдэ ба конференцидэ хабаадаха эрхэгүй байна. Японитой хэхэ эбэй договор Хитадай арадай республикын хабаадалгагүйгөөр бэлэдхэгдэһэн ба зохёогдоһон байгаа һаа, тэдэнэй удха ба дүнгүүдһээ дулдыдангүйгөөр, хуулибуса ба хүсэгүй байха гэжэ арадай Центральна правительство тоолоно.

2. Хани барисаан, союз ба харилсан туһалалсалга тухай Хитадай арадай республикын ба Советскэ Социалистическэ Республикануудай Союзай хоорондо 1950 оной февралиин 14-дэ баталагдаһан договортой зохилдуулан, хоёр оронуудай — Хитадай ба Советскэ Союзай правительствонууд дэлхэйн хоёрдохи дайнай үедэ союзна байһан бусад гүрэнүүдтэй хамтадаа шадаал һаа түргөөр Японитой эбэй договор баталха гэжэ хэлсэһэн байгаа. Хитадай арадай республикын арадай Центральна правительствын гол политиканьюуб гэхэдэ, Японитой дайнай байдалые түгэсхэхын ба ойрын үедэ демократи болон эб найрамдал туйлаха арга боломжые японско арадта үгэхын тулада Японитой бүхы талын эбэй договорые тон түргөөр баталха ябадал туйлаха хэрэг болоно. Тиихэдэ, Холбоото Штадуудай правительство Японие удаан саг соо сэрэгээр эзэмдэхын тула, Японитой эбэй договор хэхэ тушаа хойшолуулгын политика ябуулһан байна. 1947 онһоо эхилээд Холбоото Штадуудай правительство Японитой эбэй договор баталха процедурые эбдэхэ гэжэ нэгэтэ бэшэ һэдэһэн юм, дүрбэн державануудай — Хитадай, Советскэ Союзай, Холбооте Штадуудай ба Великобританиин гадаадын хэрэгүүдэй министрнүүдэй зүблөөн дээрэ, Японитой хэхэ эбэй договорой хамтадаа зүбшэн хэлсэгдэхэ ба бэлэдхэгдэхэ принципые эбдэһэн, мүн агууехэ державануудай нэгэн һаналтай байха принципые эбдэһэн байна. Мүнөө үедэ Холбоото Штадуудай правительство Японитой хэхэ эбэй договорой процедурые эбдэхые һэдэхэһээ гадна, Японитой бүхы талын эбэй договор хэхэ үндэһэ һуури эбдэхые һэдэнэ.

3. Каирска декларации, Ялтинска хэлсээн, Потсдамска декларации ба 1947 оной июниин 19-дэ Дальневосточно Комиссиин гэшүүд-гүрэнүүдэй зүбшэн хэлсэжэ абаһан гол политика — капитуляцилһанайнь һүүлээр Япони тушаа хэрэглэхэ гол политика гэхэ зэргын уласхоорондын элэ документнүүд Японитой бүхы талын эбэй договор хэхэ гол база болоно. Эдэ документнүүдые баталан абаха ябадалда американска правительство хабаадаһан байгаа. Гэбэшье, Советскэ Социалистическэ Республикануудай Союзай правительствода Холбоото Штадуудай правительствын эльгээһэн меморандумай нэгэдэхи статья, дан ехээр хэтэрхэдээ, иигэжэ хараална гэбэл: «Хабаадагшад. Японитой дайнай байдалда байгаад, хайшаншье гэжэ зүблэржэ, дурадхагдаһан үндэһэн дээрэ эб баталхаар бэлэн ямаршье гү, али бүхы нацанууд». Энэ хадаа Японитой бүхы талын эбэй договор хэхэ талаар Каирска декларацида, Ялтинска хэлсээндэ, Потсдамска декларацида ба капитуляцилһанай һүүлээр Япони тушаа ябуулха Дальневосточно Комиссиин гол политикада түшэглэһэн базаһаа американска правительство сэхэ арсаа гэһэн удхатай байна. Меморандум соогоо, Холбоото Штадуудай правительство болбол Каирска декларации, Ялтинска хэлсээн, Потсдамска декларации ба капитуляцилһанайнь һүүлээр Япони тушаа Дальневосточно Комиссиин ябуулха гол политика гэхэ мэтын—союзна оронуудаар баталагдаһан уласхоорондын хэлсээнүүдэй орондо, өөрынгөө дурадхалнуудые ба туйлагдажа болохо хэлсээн гэдэгые Японитой эбэй договор баталха үндэһэ һуури болгон хэрэглэхэ гэжэ оролдоно.

Холбоото Штадуудай правительство өөрынгөө дурадхалнуудые ба туйлагдажа болохо хэлсээн гэдэгые хэрэглэхэ тушаа бусад союзнигуудые баадхаха гэһэн һэдэлгэ тэрэшэлэн гаргана. Тиихэдээ, Холбоото Штадуудай правительство хадаа бусад союзнигуудай хабаадалгагүйгөөр, имагта өөрынгөө түсэбүүдтэй зохилдуулан, эбэй сепаратна договор хэхээр һэшхэлгүй бэлэдхэжэ үргэлжэлхэ байна.

4. Тайван ба Пэнхуледао аралнууд тухай хэлэхэ болоо һаа, эдэнэр Хитадта бусаагдаха гэжэ Каирска декларацитай зохилдуулан шиидхэгдэһэн юм. Сахалинай урда хуби ба Курильска аралнууд тухай хэлэхэ болоо һаа, эдэнэр СССР-тэ бусаагдаха ба дамжуулан үгтэхэ гэжэ Ялтинска хэлсээнтэй зохилдуулан шиидхэгдэһэн юм. Шиидхэгдэжэ дүүргэгдэнхэй территориальна эдэ асуудалнуудые шэнээр зүбшэн хэлсэхэ ямаршье үндэһэ байхагүй. Территориальна эдэ асуудалнуудые шэнээр шиидхэхэ гэһэн Холбоото Штадуудай правительствын эрилтэ хадаа мүнөө байгаа уласхоорондын хэлсээнүүдые бүдүүлиг муухайгаар эбдэһэн, мүн Хитадай арадай республикын ба СССР-эй хуулита эрхэнүүдые болон интересүүдые зорюута эбдэһэн, тэрэшэлэн өөрынгөө агрессивнэ зорилгонуудые иимэ аргаар туйлахые һэдэһэн ябадал болоно. Холбоото Штадуудай правительство Хитадай Тайван аралда эсэргүү зэбсэгтэ агресси хэжэ байна гэжэ энэ баримта тодоор харуулна. Рюкю архипелаг ба Бонин аралнууд тухай хэлэхэ болоо һаа, «ударидаха засаг болгон Холбоото Штадуудые» томилхо тухай ба харгалзаха тухай ямаршье шиидхэбэри Каирска декларацида ба Потсдамска декларацида байхагүй. Холбоото Штадуудай правительствын эдэ эрмэлзэлгэнүүд хадаа Рюкю архипелагые ба Бонин аралнуудые удаан саг соо эзэмдэхын, мүн Дальна Восток дээрэ агресси хэхэ сэрэгэй базануудые байгуулхын тула Нэгэдэмэл Нацануудай нэрээр халха хэхэ һэдэлгэһээ ондоо юушье бэшэ байна.

5. Потсдамска декларацитай зохилдуулан эзэмдэлгын сэрэгүүд Япониһоо гаргагдаха ёһотой. Гэбэшье, Холбоото Штадуудай правительство эзэмдэлгын сэрэгүүдые Япониһоо ойрын үедэ гаргахые хараалһан багаханшье тэмдэг үзүүлнэгүй, харин энээнэй орондо, Корея руу ба Хитадта добтолон орохо сэрэгэй база болгон Японие ашаглана. Советскэ Социалистическэ Республикануудай Союзай правительствода эльгээһэн меморандум соогоо, Холбоото Штадуудай правительство Япониин районд уласхоорондын эб найрамдал ба аюулгүй байдал сахиха харюусалгые японско органуудай ба американска сэрэгүүдэй хамтадаа бэелүүлжэ үргэлжэлхэ зүбшөөлые Японитой хэхэ эбэй договорто оруулхые эринэ. Энэнь, Азиин арадуудта эсэргүү агресси хэхын тула Японидо үни удаан саг соо Холбоото Штадуудай сэрэгүүдэй байха ябадал зүбшөөхыень японско арадые баалаха гэһэнтэй адли удхатай байна.

6. Капитуляцилһанайнь һүүлээр Япони тушаа Дальневосточно Комиссиин ябуулха гол политика дотор, Япони хадаа армитай, уһан-сэрэгэй флодтой ба агаарай-сэрэгэй хүсэнүүдтэй, нюуса полицитай ба жандармеритэй байхагүй, тайлбарилан хэлэхэдэ, Япони дахинаа зэбсэглэгдэхэ ёһогүй гэжэ анханда хараалагдаһан байгаа. Гэбэшье, мүнөө Баруун Германие дахин шэнээр зэбсэглэжэ байһан шэнгеэр, Холбоото Штадуудай правительство Японие мүнөө далда бэшээр дахин шэнээр зэбсэглэнэ. Холбоото Штадуудай эзэмдэлгын сэрэгүүд японско полици нэрэтэйгээр японско армие һэргээн бодхооно; далайн хамгаалалтын управленеэр дамжуулан японско уһан-сэрэгэй флодые һэргээн бодхооно; японско уһан-сэрэгэй портнуудые хэбээрнь үлөөжэ, шэнэшэлэн байгуулна; японско летчигуудые һурган, японско агаарай-сэрэгэй хүсэнүүдые һэргээн бодхооно, тэрэшэлэн японско авиабазануудые хэбээрнь үлөөжэ, шэнэшэлэн байгуулна. Американска эзэмдэлгын засагаархи японско сэрэгэй гол гэмтэдые олоорнь сүлөөлэн, Япониин агрессивнэ хүсэнүүдые шэнээр бүридүүлнэ, сэбэрлэгдэн зайлуулагдаһан нюурнуудые эрхэдэнь оруулна, олон тоото фашистска этэгээдүүдэй ажал-ябуулгые зүбшөөрнэ.

Холбоото Штадуудай правительство өөрынгөө сэрэгэй хиналтын туһаламжаар, Японие Холбоото Штадуудай колони болгохые һэдэнэ Азиин арадуудта эсэргүү агрессиин замда түлхин, Японие Холбоото Штадуудай зэбсэг болгон ашаглана.

7. Японско арадай ажана тэнигтэн байдалые һайжаруулхын тулада, Хитадай арадай республикын арадай Центральна правительство хадаа японско арадай интересүүдтэ алба хэхэ үндэһэ һуури дээрэ японско амгалан промышленность хүгжөөхые ехэтэ хүсэнэ. Гэхэ зуура, капитуляцилһанайнь һүүлээр Япони тушаа Дальневосточно Комиссиин хараалһан гол политикатай зохилдуулан, японско сэрэгэй хүсэ шадалай экономическа база усадхагдаха ёһотой ба тэрэниие һэргээн бодхоохо ёһогүй. Гэбэшье, хэрэг дээрээ американска монополистическэ капиталай интересүүдые дагажа, американска эзэмдэлгын засагаархид японско сэрэгэй промышленностиие һэргээн бодхооно, Кореядэ ба Хитадай Тайванда эсэргүү агресси бэелүүлхэ зорилгоор, тэрэниие ашаглана. Тиин, японско амгалан промышленностиин байдал муудажа байна. Японско амгалан промышленностиие хааха ба сэрэгэй промышленностиие үргэдхэхэ талаар Холбоото Штадуудай правительствын ябуулжа байгаа энэ политиканьяпонско арадай амгалан байдалые эбдэхэ ба японско нацын экономикые хүсэтэйгөөр ашаглаха ябадалда лэ хүргэнэ.

8. Японитой эбэй договор хэхэ талаар Холбоото Штадуудай правительствын меморандум соо хараалагдаһан түсэб халаа Японидо эсэргүү тэмсэһэн союзна оронуудай сэрэгэй юрэнхы зорилгонуудые бүдүүлигээр эбдэнэ, Япони тушаа ябуулха политикада хамаатай уласхоорондын бүхы хэлсээнүүдые эбдэнэ, хэтэрхэдээ, Японидо эсэргүү героическа дай хэһэн хитад арадай гол интересүүдые бүри мүһэн газаашална, ерээдүйнгөө байдал зохёохо гэһэн японско арадай эрмэлзэлгые тэрэшэлэн газаашална. Холбоото Штадуудай правительство Японие хүсөөр эзэмдэхэ, японско арадые богоолшолхо, Японие американска колони болгохо ба Азиин арадуудта эсэргүү агресси хэхэ сэрэгэй база болгохо гэһэн тон хархис зорилго табина. Тиимэһээ, Японитой эбэй договор хэхэ тухай асуудалаар Холбоото Штадуудай правительствын меморандум соо табигдаһан дурадхалнууд хитад ба японско арадуудай интересүүдтэ харюусанагүй. Дэлхэйн хоёрдохи дайнай үедэ союзна байһан бусад оронуудтай хамтадаа, хитад арад болбол Японитой бүхы талын эбэй договорые тон түргөөр баталхые халуунаар хүсэнэ. Гэбэшье, эбэй договор хэхэ база болбол Каирска декларацида, Ялтинска хэлсээндэ, Потсдамска декларацида ба капитуляцилһанайнь һүүлээр Япони тушаа ябуулха гол политикада бүрин тааараһан байха ёһотой. Уласхоорондын эдэ хэлсээнүүд дээрэ үндэһэлэн, Японитой хэхэ эбэй договор лэ Япониие демократизацилжа шадаха, Япониин агрессивнэ хүсэнүүдые усадхажа ба Япониин агрессивнэ хүсэнүүдэй шэнээр ургаха ябадалда һаад хэжэ шадаха байна. Гадаадын нүлөөнһөө сүлөөрһэн демократическа Япони лэ Азиин эб найрамдалай ба аюулгүй байлгын хэрэгтэ туһалжа шадаха байна.

Кореядэхи событинууд

Арадай армиин Главна командованиин мэдээсэл

Корейскэ арадай-демократическа республикын Арадай армиин Главна командованиин декабриин 8-да дамжуулһан мэдээсэл соо хэлэгдэһэнэй ёһоор, Арадай армиин сэрэгүүд ба Хитадай һайндуратад бүхы фронт дээрэ сухарижа ябаһан американска ба урда-корейскэ сэрэгүүдые намнажа үргэлжэлһөөр.

Пресс-конференци дээрэ Трумэнай хэһэн мэдүүлгэ тухай американска хэблэлэй һанал бодолнууд

НЬЮ-ЙОРК, декабриин 6. (ТАСС). Ноябриин 30-да болоһон пресс-конференци дээрэ Трумэнай хэһэн мэдүүлгын һүүлээрхи хэйшолонгынь американска правительствода ниилээд аягүй ба хүлеэгдээгүй байшоо. «Кореядэхи өөрынгөө миссиһээ» американска правительствын арсахагүй һанаатай байһан тухай урдахи мэдүүлгэнүүдээ дабтажа, ноябриин 30-да Трумэн халаа Корея ба Хитад тушаа ябуулжа байгаа империалистическэ хара хэрэгүүдээ саашадань үргэлжэлхэ гэһэн официальна мэдүүлгэ хэһэн байна. Энэнь хаа хаанагүй, бүхы хүн зоной ба политическэ бүхы партинуудай дунда шахуу буруушаал, дураа гуталга, протестнүүдые үүсхэнэ гэжэ американска газетэнүүдэй редакцинуудта Европын ба Азиин оронуудһаа ороһон олон тоото мэдээсэлнүүд заана.

Трумэнай мэдүүлгые «трагическа алдуу» гэжэ «Нью-Йорк пост» газетэ нэрлээд, энэнь «дипломатическа фронт дээрэ ябуулга хэхэ хурса шэнжэ шанарнуудай Трумэнда дутуу байһанай шэнэ гэршэ» мүн гэжэ бэшэбэ. Газетын хэлэһэнэй ёһоор, «аюулта сагуудай нэгэн үедэ США-гэй уласхоорондын позицида Трумэн хохидол ушаруулаа».

Эттлиин яаралтайгаар Вашингтон ошолгые, Франциин правительственна кризисэй зайлуулагдаһаниие, атлантическа союзай державанууд нэгэдхэмэл сэрэгэй түсэбые ерэхэ неделиһээ оройтуулангүй зохёожо дүүргэхэеэ байһан тухай мэдээсэлые, ба Лейк-Саксесстэ байгаа Хитадай делегациин толгойлогшо хадаа Индиин делегат Рау гэгшэтэй хөөрэлдөө хэһэн баримтые Трумэнай мэдүүлгын «үрэнүүд» гээшэ гэжэ газетын шэнжэлэгшэ тоолоно.

Теэд, американска газетэнүүдһээ хилын саана байһан корреспондентнүүд барандаа шахуу Трумэнай мэдүүлгэнь американска дипломатида ехэ хохидол ушаруулаа. США Баруун Европа хоёрой хоорондохи зүришэлдөөе бага болгоогүй, харин ехэдхээ гэжэ сэхэ гү, али тойруулан заанад.

Дүрбэн державануудай конференци зарлаха тухай советскэ дурадхал тушаа английска правительствын позицинь һүүлэй үеын событинуудай нүлөөндэ орожо, мүнөө французска хараа болдолло дүтэ болоо гэжэ, «Нью-Йорк геральд трибюн» газетын корреспондент Лондонһоо мэдээсэл соогоо баталан хэлэнэ.

«Нью-Йорк таймс» газетын корреспондент Сульцбергер гэгшэ Парижһаа эльгээһэн телеграмма соогоо иигэжэ бэшэнэ: «Дэлхэйн гурбадахи дайнай эхилээ хада, Баруун тээ Москвагай түрүүшын добтолгонь сэрэгэй бэшэ, харин дипломатическа байха, тиихэдээ США-е ханинарһаань һалган таһалха зорилготой, энэ ушарые США-гэй гадаадын политика хүтэлбэрилэгшэд хараадаа абаха ёһотой... Конфликтда хабаадалсангүй байхыень ба американецуудта сэрэгэй базануудыешье, ямар-нэгэн ондоо туһаламжашье үгэнгүй байхыень Баруун Европын оронуудта Кремль дурадхаха бээз гэжэ һанадаг зарим хүнүүд эндэ бии... Европодо США-гэй холбоо барисаатай байһан бүхы правительствонууд мүнөө хүрэтэр үнэн хэбээрээ үлэһэн байгаа. Теэд, советскэ нүлөөнэй, Азидахи сэрэгэй булигдалгын, олониитын һанал бодолой хэлбэрилгын эсэстэ тэдэ правительствонуудай позицинь һуладаха гү, али үгыень ерээдүйн хэрэг харуулжа болохо».

Нью-Йорк таймс» газетын бэшэһэнэй ёһоор, Трумэнай Эттлитэй хэхэ зүблөөнэй гол түлэбынь гэхэдэ: «Англичануудай туһаламжада ямар зэргээр найдажа болохо тухайгаа американецуул мэдэхые хүсэнэ, тиихэдэ англичанууд бидэнэй хэр холо ошохо һанаатай байһые мэдэхэ хүсэлэнтэй».

Кореядэхи улаан хитадуудай добтолгые американска армиин зогсоожо шадахагүй байгаа һаа, тэрэнь Нэгэдэмэл нацануудай аюулгүйн системэдэ хүндэ сохилто болохоһоо гадна, мүн Японидохи, Филиппинүүлтэхи... Баруун Европодохи США-гэй нэрэ хүндэдэ ниилээд ехэ сохилто болохо гэжэ Вашингтондо тоолоно гэжэ Рестон гэгшэ бэшэнэ.

Вьетнамска арадай армиин амжалтанууд

ПЕКИН, декабриин 7. (ТАСС). Синьхуа агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, ноябрь һарада бүхы фронтнууд дээрэ Вьетнамска арадай армиин частьнууд ба арадай сэрэгшэд французска сэрэгүүдтэ эсэргүү добтолгото байлдаануудые хэжэ үргэлжэлөө. Хойто Вьетнамай уулата районуудта вьетнамска арадай армиин частьнууд 18 городууд ба һуурин газарнуудые, тэрэ тоодо провинциин главна город Лао-Кай, мүн Хунг-Хоа (Фу-То провинцида) ба Хай-Фун (Мон-Кэйһээ баруун хойшоо) городуудые сүлөөлбэ. Лао-Кайн районда болоһон байлдаануудта арадай армиин частьнууд дайсанай хоёр батальониие бута сохиһон ба ехэ трофейнүүдые абаһан байна. Ноябриин 11 ба 12-то, Вьетнамска арадай армиин частьнууд Мон-Кэй городто хоёр дахин амжалтатайгаар добтолжо, дайсанай түшэг тулгууриин хэдэн пунктнуудые тус городой дэргэдэ усадхаа. Мүнөө тэрэ районд хатуу шанга байлдаанууд боложо байна.

Улаан мүрэнэй дэргэдэ, ноябриин хоёрдохи хахадай турша дотор, арадай армиин частьнууд Сонг-Тай, Нам-Динь, Тай-Бинь, Ха-Донг гэжэ газарнуудта французска сэрэгүүдэй позицинуудта хэдэн атакануудые хэһэн ба хэдэн городуудые, тэрэ тоодо Донг-Фу ба Ен-Май городуудые сүлөөлһэн байна.

Сентябриин 15-һаа ноябриин 15 хүрэтэрхи хоёр һарын турша дотор, хойто хилын районуудта добтолгото ехэ операцинуудые хэхэ. тээ хамта, Урда Вьетнамда дайшалхы эдэбхитэ ябуулгануудые хэбэ, тэрэнэй ашаар французска 1230 солдадууд ба офицернүүд алагдаһан гү, али шархатаһан, 500 тонно һомо хэрэгсэлнүүд усадхагдаһан, тэды шэнээн тооной һомо хэрэгсэлнүүд абтаһан байна.

Вьетнамска информационно агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, октябрь хүрэтэрхи хоёр һарын турша дотор, Ха-Донг провинцида (Ханойһоо баруун хойшоо) Вьетнамска арадай армиин частьнууд французуудта эсэргүү 40 байлдаануудые хэбэ, тиихэ зуураа, дайсанай 3 пунктые усадхаһан, 300 солдадуудыень алаһан ба олон тоото сэрэгэй материалнуудые усадхаһан, буляан абаһан байна.

Американска сенатор Бэрдын мэдүүлгэ

НЬЮ-ЙОРК, декабриин 7. (ТАСС). Драйверһээ (Виргиниа штат) Ассошиэйтед пресс агентствын корреспондентын мэдээсэһэнэй ёһоор, нютагай худалдаанай палатада үгэ хэлэхэ зуураа, сенатор-демократ Бэрд хадаа американска сэрэгүүдые Кореяһээ дары гаргаха шухала гэжэ мэдүүлбэ. «Франци дайлалдахагүй, Англи мүн лэ дайлалдахагүй, ушарынь, Англи хоёрдохи сортын держава мүн».

Кореядэхи байдал найдабаригүй байна гэжэ заагаад, Бэрд иигэжэ хэлэбэ: «Кореядэ добтолон ороһон ябадал хадаа манай түрүүшын алдуу байгаа. Хоёрдохи алдуу —38-дахи параллелиие дабаһан ябадал болоно». Корейскэ дайн болбол хоёр хуби боложо хубааһан корейскэ арадай гражданска дайн мүн гэжэ Бэрд тэмдэглэбэ

Хойто Хитадтахи хүд... ажахын амжалтану...

ПЕКИН, декабриин 7. (ТАСС... Хойто Хитадай бүхы провинцину... ороохо ба хлопок гэхэ мэтын ... лөө ажахын продукци үйлэдбэри... хэ түсэбөө үлүүлэн дүүргээ.

Түсэбэй ёһоор 3160 кэтти оро... хуряагдаха байһан аад, бүхы Хо... то Хитадта 4100 миллион кэ... (1 кэтти 0,6 килограммтай ад... ороохо абтаа. Тиимэһээ оро... үйлэдбэрилгэ лайнай урда ... хэмжээнэй 91 процент боло... байна.

Бүхы Хойто Хитадта сэбэрл... һэн хлопок үйлэдбэрилгэ энэ ... дэ 1 миллион 600 мянган пику... (1 пикуль 60 килограммтай ад... боложо, анхан зохёогд... түсэбһөө 100 мянган пику... үлүүлээ.

Сүлөөлэгдэһөөр үни боло... районуудта хүдөө ажахын үй... бэри дайнай урда тээхи хэмж... хүрэһэн ба зарим газарта энэ ... жээе үлүүлһэн байна. Тиихэ ... ра, һая сүлөөлэглэһэн районуу... хүдөө ажахын үйлэдбэри дай... урда тээхи хэмжээндэ дү... байна.

Баруун Германиин хүн ... Отто Гротеволиин дурадхал дэмжэнэ

БЕРЛИН, декабриин 7. (ТАС... Ниитэ германска учредите... Соведые байгуулха тухай Герм... ска демократическа республи... премьер-министр Отто Гротево... дурадхалые дэмжэһэн Баруун Г... маниин элитэ ажал-ябуулагша... үгые «Берлинер Цейтунг» газ... толилоо.

Нюрнбергын социал-демок... ческа обер-бургомистр ба... Циглер иигэжэ мэдүүлбэ: ... найрамдалда дуратай хүн бү... энэ найрамдалай дурадхалые ... шааха байна». Нюрнбер... поэт Вилли Бюнгер ха... ниитэ германска учредительна ... ведые тэгшэ эрхын үндэһэ һу... дээрэ байгуулха гэжэ хэ... «Хоёр правительствонуудай ту... лэгшэдэй хоорондо хэлсээнүү... дары хэхэ шухала» гэжэ ню... бергскэ уранзохёолшо Де Марте... тоолоно.

Эб найрамдалай немецкэ ли... президент фон Шенайх хадаа Г... теволиин үүсхэлые һайшааба.

Кореядэхи турецкэ „һайндуранай“ бригада гэдэгэй байдал

НЬЮ-ЙОРК, декабриин ... (ТАСС). Хэблэлэй мэдээсэлнүү... ёһоор, Корейскэ Арадай арм... частьнууд ба Хитадай һайн ду... тан болбол Вашингтоной эрил... Корея руу Турциин правитель... вын эльгээһэн турецкэ брига... бүримүһэн бута сохёо. Добто... ябаа хойто кореецүүд ба хитаду... турецкэ бригадын позицину... үй дэлдэхэдэнь, тус бригада ... даба гэжэ «Нью-Йорк гера... трибюн» газетын корреспон... Бигарт заана. «Энээнэй урда б... һон байлдаануудта тус бригада ... гээлтэ хоролтодо ороо» гэжэ ... респондент тэмдэглэбэ. «Туре... бригада хадаа сэрэгэй соеди... боложо байхаяа болёо» гэжэ Н... джорнэл энд америкэн» га... бэшэнэ.

Американска командо... өөрынгөө гол хүсэнүүдэй суха... хадань халха болгожо, туре... солдадуудые ашаглаһан ба... Тиимэһээ бригада бүри ш... усадхагдаа. Турецкэ бригада ... мянган солдадууд ба офицер... дээ алуулаа.

Кореяһаа Франс пресс аге... вын корреспондентын дамжуу... най ёһоор, турецкэ бригадын ... мандир Тахсин Яз Джи «бээ ... ложо алаа» гэжэ хэлсэнэ.

Кореядэ турецкэ бригадын б... сохигдоһон тухай үнэн бари... нуудые нюун далдалха гэжэ ... болохоор оролдоһон турецкэ ... лэл ба радио болбол брига... ушаруулагдаһан угаа ехэ га... хоролтонуудые мэдэрхэ баата... лоо. Телепресс агентствын ... сэһэнэй ёһоор, Кореядэхи бриг... личнэ составай 40 шахуу ... центнь үхөө гэжэ анкарска ра... гой шэнжэлэгшэ Арзик Ше... мэдүүлбэ.

Харюусалгатай редакто... орлогшо Ц. Б. БУДАЕ...

МҮНӨӨДЭР УЛАН-УДЭД...

«Прогресс» кинотеатртa—«... нэртэ Эхэ орон бии» (12, 14 ч... «Клошмерлидэ ушарһан скан... (16, 18, 20, 22 ба 23 час 30 ми... тада).

«Эрдэм» кинотеатртa—«Сур... зарлигаар» (11, 13 час.). «Н... даалгабари» (15, 17, 19, 21 час... та).

Адрес редакции: г. Улан-Удэ ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора—23, заместителя редактора 7-85, отв. секретаря—3-23. Отделов партийной жизни, культуры и быта—4-52, сельскохозяйственного и про... мышленности—6,84, мест. информации и писем—6-84. Для междугородных переговоров — 16.

Н—02447. Типография Управления полиграфической промышленности, издательств и книжной торговли при Совете Министров БМАССР. Тираж 10.000